

Viharni

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XV — ŠTEVILKA 4

APRIL 1983

POŠTNA PLAČANA

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE JE NA 6. SEJI OBRAVNAVAL IN SPREJEL UKREPE ZA IZBOLJŠANJE POSLOVANJA LESNE V LETU 1983, KI JIH JE PREDLAGAL V. D. PREDSEDNIK POSLOVODNEGA ODBORA.

UKREPI

SMERNICE ZA IZBOLJŠANJE EKONOMSKEGA POLOŽAJA V DO »LESNA«

I. Gospodarski položaj v svetu se vedno bolj zaostruje. Povpraševanje upada, zaostruje se konkurenca, kar povzroča likvidacijo številnih podjetij in naraščajočo brezposelnost.

Zunanji vplivi predvsem pa nakopičene notranje ekonomske težave zadnjih let, so izjemno zaostrile gospodarsko situacijo tudi pri nas doma. Zaradi zmanjšane povpraševanja, naraščajoče ne-likvidnosti, vedno večjih tečajnih razlik in zvišane amortizacije je dohodek vedno manjši, realni osebni dohodki padajo, obenem se zmanjšuje osebna, skupna in splošna poraba.

V delovni organizaciji Lesna se soočamo z veliko izgubo v TOZD tovarna stavbnega pohištva Radlje-Podvelka, slabo likvidnostjo, visokimi zalogami in visokimi obrestmi. Ugotavljamo, da je povpraševanje po nekaterih izdelkih manjše, medtem ko novih proizvodnih programov nimamo.

II. Da bomo lahko premagali nastale težave, moramo delovati zlasti na dveh področjih.

1. Osloniti se moramo na lastne sile in v čim večji meri izkoristiti naše notranje rezerve:

- zmanjšati vse vrste stroškov, porabo surovin in pomožnih materialov,
- zmanjšati stroške tekočega in investicijskega vzdrževanja,
- zmanjšati stroške notranjega in zunanjega transporta,
- optimalizirati zaloge surovin, pomožnih materialov, nedokončane proizvodnje in končnih izdelkov,
- povečati kakovost izdelkov in zmanjšati izmeček,
- izboljšati izkoristek delovnega časa;

čimveč del in nalog je potrebno normativno ovrednotiti. Norma, pa čeprav slaba, je še vedno boljša kot nobena. Dela in naloge vodstvenih delavcev moramo vezati na termine. Da bi se izognili pohajanju delavcev in zadrževanje drugih, je potrebno definirati dela in naloge in jih podrobno opredeliti v opisih,

- zaostriti izvajanje samoupravno sprejetih planov; zaradi nerednega pretoka surovin in polizdelkov med TOZD prihaja do zastojev in nevolje ter sporov, zaradi česar je kvaliteta izdelkov slabša, prav tako pa tudi rezultati poslovanja,
- pospešiti razvoj novih izdelkov ter kadrovske okrepiti razvojni oddelek.

2. a) Na področju prodaje moramo:

- zmanjšati zaloge končnih izdelkov predvsem s pospešeno prodajo in dobavo v dogovorjenih rokih,
- iskati nove kupce in izboljšati odnos do kupcev. Zaradi manjšega povpraševanja je nujno poiskati nove kupce, pri čemer moramo upoštevati, da večji odjemalci izkoriščajo svoj privilegiran položaj,
- iskati nove izdelke z več vloženega dela in več lastnimi surovinami,
- na področju izvoza se postopoma preusmeriti na izdelke z manj izgube (v letu 1982 ca. 160 milijonov din),
- na področju cen, prodajnih in plačilnih pogojev moramo narediti veliko več.

b) Na področju nabave je potrebno

— zmanjšati število dobaviteljev, iskati konkurenčne ponudbe in za manjše serije vključevati tudi privatni sektor, kjer s ceno ne shajamo,

— skrbeti za optimalne zaloge, iskati več ponudb in boljše plačilne pogoje,

— zaostri vhodno kontrolo in pošiljke skladno s predpisi striktno reklamirati, skratka paziti moramo na vsak dinar, ki ga lahko privarčujemo pri nabavi. TOZD Blagovni promet bo moral za doseg boljših rezultatov na tem področju izkoristiti vse možnosti.

Dohodek se lahko poveča bodisi z zvišanjem cen, z večjo proizvodnjo ali z zmanjšanjem stroškov. Ker smo pri proizvodnji omejeni z zmogljivostmi, bodo lahko OD naraščali pretežno na račun zniževanja proizvodnih stroškov. V vsaki temeljni organizaciji bomo morali delno sprostiti delavce, da bo lahko spremljal gibanje stroškov (analitika stroškov).

Izdelati moramo programe za zmanjšanje stroškov in jih med letom uresničiti.

Programi naj vsebujejo:

- zmanjšanje režijskih ur ter povečanje ur pri učinku,
- zmanjšanje porabe surovin in pomožnih materialov,
- zmanjšanje porabe energije,
- zmanjšanje izmečka ter povečanje dobitka,
- izboljšanje kvalitete,
- zmanjšanje ali izločitev izdelkov, ki prinašajo izgubo,
- vzpodbude za razne izboljšave v proizvodnji.

Za pokritje izgube smo iskali tudi zunanjo pomoč. Obiskala sta nas predstavnik republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo in predstavnik zbora občin SRS. Kljub obljubljeni pomoči pa na republiška sredstva zaradi visokih izgub slovenskega gospodarstva ne moremo v večji meri računati. Sredstva za premostitev težav lahko pričakujemo od vseh občin koroške regije.

Na razširjeni seji predsedstva koroških občin so predstavniki skupščin, izvršnih svetov, medobčinskih DPO in občinskih DPO podprli sanacijo Lesne kot celote. Vse občine so pripravljene pomagati pri sanaciji celotne delovne organizacije s tem, da delovna organizacija izkoristi svoje notranje rezerve in pripravi sanacijski program.

V Lesni ugotavljamo, da so odnosi med temeljnimi organizacijami zrahljani. Zavedati se moramo, da bomo okrepili položaj delavca, posamezne temeljne organizacije in delovne organizacije le z enotnostjo in boljšimi medsebojnimi odnosi.

Zato pozivam vodilne delavce in vse sodelavce, da s skupnimi močmi in enotni naredimo vse, da čimprej izpeljemo delovno organizacijo iz težav, v prid vseh nas in delavcev, ki že težko čakajo, posebno tisti z nizkimi osebnimi dohodki. Za uresničitev postavljenih nalog bodo morale veliko storiti DPO in samoupravni organi v delovni organizaciji.

Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer v letu 1983 bodo stroški v delovni organizaciji Lesna ca. 250.000.000 din porastli in to glede povečane obrestne mere, povečanih tečajnih razlik, povečane amortizacije in povečanih cen električne energije ter goriva.

Predlagam, da obravnavamo naslednje ukrepe:

1. da se oslonimo na lastne sile in naredimo vse za izboljšanje poslovanja v delovni organizaciji Lesna,

2. da se v vseh TOZD izdelajo programi za zmanjševanje planiranih stroškov in jih v letu tekoče spremljamo in tudi uresničimo,

3. da TOZD Blagovni promet občutno zmanjša zalogo gotovih izdelkov, surovin ter pomožnih materialov in proda nekurantne zaloge,

4. da se vsi TOZD striktno držijo samoupravno sprejetih planov in jih tudi uresničijo, s poudarkom na medsebojnih dobavah surovin in polizdelkov.

V. d. predsednika KPO
Hrabro Šterdin, ing. stroj.

SOLIDARNOST KLJUB TEŽAVAM

Izvršni odbor konference sindikata je na seji, dne 21. 2. 1983 obravnaval rezultate poslovanja v delovni organizaciji po zaključnem računu za leto 1982 in ugotovil, da zaradi slabih poslovnih rezultatov štiri temeljne organizacije niso ustvarile sredstev za oblikovanje sklada skupne porabe. To so temeljne organizacije, ki so med letom 1982 poslovale z izgubo ali na meji rentabilnosti. To so: TSP RADLJE, PODVELKA, ŽAGA VUHRED, TP PAMEČE, TP PREVALJE. Tako 1000 delavcev nima zagotovljenih sredstev za regrese za letni dopust in za druge najnujnejše skupne potrebe (kolektivno zavarovanje, odpravnine ipd.).

Izvršni odbor sindikata Lesne je bil mnenja, da bi tudi tem delavcem morali vsaj delno zagotoviti sredstva za skupne potrebe, kot je opredeljeno v naših samoupravnih splošnih aktih.

Strokovne službe so pripravile predlog združevanja sredstev in pri tem upoštevale:

— vse temeljne organizacije, katerih rezultati poslovanja dopuščajo oblikovanje sklada skupne porabe, bi le-tega oblikovale dodatno, torej mimo dovoljenega formiranja po družbenem dogovoru v letu 1983;

— oblikovanje in združevanje teh dodatnih sredstev bi bilo skladno s številom zaposlenih delavcev po temeljnih organizacijah, TOK in delovni skupnosti skupnih služb in interne banke;

— tako združena sredstva bi predstavljala 50 % zgornje meje skupne porabe na delavca po družbenem dogovoru za leto 1983, to je 6.700,00 din. Sredstva bi zadoščovala za regrese za letni dopust, za kolektivno zavarovanje in delno za odpravnine. Večjega dela dohodka za skupno porabo tudi ne bi mogli oblikovati zaradi zelo slabih rezultatov poslovanja Lesne;

— TOZD, ki bodo združevali sredstva po predlogu, ne bodo zaradi tega prikrajšani, saj bodo kljub temu lahko oblikovali sklad skupne porabe za svoje potrebe skladno z določili družbenega dogovora za leto 1983.

IO konference sindikata je predlagal, naj bi bila tako združena sredstva nepovratna, saj zaradi težke gospodarske situacije ni pričakovati, da bi TOZD, ki bodo sredstva dobili, le-te lahko vrnil v tem srednjeročnem obdobju, še posebej zaradi vsakoletnih predpisov o omejevanju skupne porabe in končno bodo ta sredstva namenjena delavcem TOZD z najnižjimi povprečnimi osebnimi dohodki.

Večina temeljnih organizacij se je že opredelila, kako bo združevala sredstva za skupno porabo delavcev TOZD, ki tega sklada niso mogli formirati. Nekateri so se odločili za predlog strokovnih služb, nekateri so odvojili sredstva kot kredit z moratorijem vračila od treh do pet let z določenimi obrestmi, nekateri pa tudi kot brezobrestno posojilo.

Vir: gradivo za IO konference sindikata Lesne

I. R.

Poslovno poročilo TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec

Ugotovitev, da smo v letu 1982 gospodarili uspešno, je dokaj pavšalna. Stevilke iz zaključnega računa za preteklo leto so zgolj pokazatelj gospodarjenja. Iz njih se da marsikaj razbrati, vendar pa bi bile ocene samo na podlagi številke le enostranske, kajti za njimi stoji 44 članski kolektiv živih ljudi in zato so potrebne dodatne obrazložitve.

Plan, ki smo si ga zadali za leto 1982, je bil postavljen na zahtevo širše družbene skupnosti na nivo leta 1985 po družbenem planu 1981—85 in je za 9,4 % višji od kvote za leto 1982, postavljene v družbenem planu.

Izvršitev letnega plana pridobivanja lesa (oddaja lesa) in goj. gozdov po posameznih tromesečjih kumulativno

	pridobivanje lesa gojenje gozdov	
I. tromesečje	22,4 %	10,9 %
II. tromesečje	55,7 %	47,1 %
III. tromesečje	82,9 %	87,5 %
IV. tromesečje	101,8 %	96,2 %

nam govori o delovnih pogojih v posameznih tromesečjih.

S tem nikakor ne trdim, da je naša proizvodnja odvisna samo od vremenskih prilik, ampak je odvisna tudi od razpoložljivih strojev — traktorjev, kamionov, ne navsezadnje od motornih žag, t. j. tako imenovane materialne opremljenosti. Prav posebno pa je odvisna od ljudi — delavcev.

Takoj v začetku leta je skupina delavcev odšla v Brkine, da je dokončala v letu 1981 začeto delo. Do kamionske ceste je bilo potrebno spraviti posekane količine lesa.

Enako kot v letu 1981 smo imeli težave z nekaterimi materiali, vendar manjše kot v predhodnem letu, razen pri dobavi naftnih derivatov v III. tromesečju, ko je le-teh primanjkovalo zlasti za prevoz delavcev na delo in olja za motorne žage. Primanjkovalo je tudi določenih delovnih pripomočkov — rezervnih delov, vendar smo z dobro voljo in visoko delovno zavestjo delavcev — proizvajalcev in organizatorjev proizvodnje, skratka velike večine delavcev TOZD uspešno izvršili zastavljeni letni plan.

V tozdu je bilo ob planiranih 48 delavcih, dejansko le 44 zaposlenih.

Letni plan je bil dosežen tako:

	plan	realizacija	% realizacije
posek	15.130 m ³	15.126 m ³	100,0 %
oddaja	15.130 m ³	15.406 m ³	101,8 %
gojitvena dela	1.500 dni	1.443 dni	96,2 %

Planirana sortimentacija lesnih gozdnih proizvodov je bila dosežena, napadlo je nekaj več kvalitetnejših lesnih gozdnih sortimentov pri iglavcih, pri listavcih pa plana poseka in oddaje nismo izvršili, izpadlo je sečišče v Plešivcu, ker ni bila pravočasno na razpolago pravilna mehanizacija — mini urusa. Iz istega razloga se nismo vključili v izvoz listavcev slabše kvalitete (celulozni les in hlodovina III. klase).

V tem letu smo z žagarsko industrijo prvič poslovali na osnovi skupnega prihodka po naprej dogovorjenih merilih. Ugotavljamo, da smo na tem področju delno prizadeti, zlasti na žagi v Otiškem vrhu, kjer se zbira hlodovina iz celotnega področja in je dosežena razmeroma nizka prodajna cena žaganega lesa, s tem pa je seveda tudi naš delež nižji kot na žagi v Mislinski, čeprav je kvaliteta naše hlodovine na obeh žagah enaka.

Finančni pokazatelji za TOZD so dokaj ugodni:

	planiranega
celotni prihodek	103 %
dohodek	110 %
čisti dohodek	106 %
osebni dohodki	101 %
ostanek čistega dohodka	121 %

Pri tem je treba naglasiti, da so veliki prihranki pri poslovnih stroških, kar je gotovo glavna zasluga delavcev TOZD.

Direktni proizvodni stroški so doseženi le z 91 %, t. j. skoraj za desetino nižji od planiranih (prihranek 1.235.359 din) splošni so doseženi z 62 % (prihranek 1.382.386 din). Skupni prihranek pri poslovnih stroških znaša 2.617.745 din ali 14,4 % planiranih ali na delavca (iz ur) 60.877 din.

Planirana amortizacija nad predpisano stopnjo je dosežena v višini 2.095.000 din ali 104 %.

Obveznosti po členu 12. zakona o gozdovih znašajo 6.349.000 din (planirano 4.000.000 din) odnosno 159 % planiranih.

Izplačani osebni dohodki nekoliko zaostajajo za rastjo dohodka. Poprečno izplačan OD na delavca mesečno za leto 1982 znaša 15.709 din, kar je za 15,8 % višje od leta 1981.

Zanimiv je podatek — razmerje — med akumulacijo in osebnim dohodkom na delavca v TOZD.

Če v akumulacijo računamo amortizacijo po minimalni stopnji, amortizacijo nad minimalno stopnjo, neto sredstva iz čl. 12 zakona o gozdovih in ostanek čistega dohodka, znaša le-ta na delavca (iz ur) 356.518 din, izplačan bruto osebni dohodek na delavca (iz ur) 257.676 din, kar je le 72,3 % ali 3/4 akumulacije na delavca.

Ostanek čistega dohodka bomo razporedili v rezervni sklad, poslovni sklad in sklad skupne porabe po razpravah v samoupravnih delovnih skupinah, na zboru delavcev, za katerega bo to delitev pripravil delavski svet TOZD.

Nikakor ne moremo mimo ugotovitve, da ima za takšne poslovne rezultate veliko zaslug delavski svet TOZD, ki je sproti preko vsega leta, pogosto skupno z izvršnim odborom osnovne organizacije sindikata obravnaval poslovanje v TOZD in rezultate poslovanja, pripravljaj predloge in poročila za obravnavo na samoupravnih delovnih skupinah in zborih delavcev.

Ugotavljam, da je zlasti uspešno delovanje v samoupravnih delovnih skupinah, kjer delavci zelo aktivno sodelujejo pri razreševanju tako samoupravnih kot proizvodnih problemov.

V letu 1982 je bilo skupno izostankov iz dela:

— bolezni zaradi delovnih nezgod	39 dni
— bolezni do 30 dni	422 dni
— bolezni nad 30 dni	405 dni
— porodniški dopust	22 dni
— 4 urni delovnik	23 dni
— neopravičeni izostanki	22 dni

Skupaj: 933 dni

kar predstavlja 7464 delovnih ur ali izpad 3,39 delavcev preko čezlega leta, kar pa je nižje od leta 1981.

Investicijska vlaganja

V letu 1982 smo skupaj koristili 14.773.000 din investicijskih sredstev. Poravnali smo vse obveznosti za odplačilo kreditov, za združevanja v in izven delovne organizacije, za katere smo se dogovorili, prav tako pa izkoriščali sredstva le s planom določene investicije.

Tako smo v tem letu dokončali kamionsko cesto Sedlar—Lampret, Plešivec—Planšija, rekonstrukcijo cestnega omrežja Plešivec, mostove na cesti Suhi dol—Prevolnik, pričeli z izgradnjo ceste Sterjak—Mekete—Blatnica, z izgradnjo planiranih vlakov, mostom pri Gradiški uti, rezervirali sredstva (predplačilo) za cesto Kal—Logar. Neizkoriščena sredstva za posamezne investicije — ceste že koristimo, oz. bomo koristili takoj, ko bodo dani vremenski pogoji.

Probleme, ki nastajajo pri investicijski izgradnji, skušamo sproti razreševati z izvajalcem, t. j. TOZD gradnje. Menim, da bomo morali še za racionalnejša vlaganja in trošenje le teh sredstev vložiti še več truda in v večji meri koristiti sodobno tehnologijo gradenj kamionskih cest, zlasti v pogledu pocenitve gradenj in varovanja okolja.

Finančni rezultati za celotno delovno organizacijo (seštevek vseh TOZD in DSSP in IB) so sledeči:

	plan
celotni prihodek	5.587.195.479 99 %
dohodek	1.265.658.816 101 %
čisti dohodek	614.588.572 96 %
osebni dohodki	590.927.561 101 %
ostanek čistega dohodka	767.409 3 %

Vse temeljne organizacije razen TOZD TSP Radlje — Podvelka so letno poslovanje končale s pozitivnim rezultatom, TOZD TSP Radlje — Podvelka pa je poslovno leto

zaključil z izgubo v višini 124.400.000, kar je za 32 % ali 1/3 višje od planirane izgube po predsanacijskem programu. O vzrokih izgube smo zlasti aktivno razpravljali v zadnjem tromesečju 1982.

V DO Lesna moramo skupno pokriti izgubo te temeljne organizacije in izločene temeljne organizacije turizem in gostinstvo (1. 10. 1982) v skupni višini:

TOZD TSP Radlje — Podvelka	124.400.000 din
TOZD turizem in gostinstvo	11.665.000 din
skupaj	136.065.000 din

Predlog pokrivanja je izdelan, tako da se v pokivanje vključujejo tudi zunanji faktorji, vendar ostaja glavno breme temeljnim organizacijam v Lesni.

Po tem predlogu naša temeljna organizacija pokriva izgubo v:

TOZD TSP Radlje — Podvelka	2.984.000 din
TOZD turizem in gostinstvo	316.000 din

skupaj	3.300.000 din
od tega iz rezervnega sklada	2.630.000 din
iz poslovnega sklada	670.000 din

Ce temu dodamo še dano garancijo za odplačevanje anuitet v višini 30 % minimalne amortizacije, moramo pokriti skupaj 4.035.000 din ali na delavca (iz ur) 93.837 din ali 26 % akumulacije na delavca.

Plan za leto 1983 predvideva enak fizični obseg proizvodnje kot v letu 1982. Finančni pokazatelji so manj ugodni, zlasti zaradi nepredvidenega bistvenega povečanja cen naših izdelkov, čeprav pa bodo povišani materialni stroški, t. j. cene materialov, energije in storitev.

Prav tako se predvideva minimalen porast nominalnih osebnih dohodkov.

Leto 1983 bo težko leto, vendar sem prepričan, da bomo s takšnim delom kot sedaj uspešno poslovali tudi letos.

Nikakor ne smemo mimo naših sklepov o varčnem gospodarjenju v preteklih letih. Prav posebno bo takšno gospodarjenje potrebno še v bodoče, zlasti pa v letu 1983, zato moramo tudi v bodoče predvsem:

- varčevati z vsemi družbenimi sredstvi, tako finančnimi kot materialnimi v TOZD,
- izboljšati organizacijo proizvodnje in celotnega poslovanja v TOZD,
- sproti reševati in takoj ukrepati pri vseh motnjah in problemih v poslovanju,
- zboljšati kvaliteto dela,
- nagrajevati po delu,
- dograjevati dohodkovne (prihodkovne) odnose,
- izobraževati delavce,
- spremljati in uvajati v proizvodnjo za nas možne in sprejemljive, nove boljše tehnologije.

PLAN 1983

1. Pridobivanje lesa

	iglavci	listavci	skupaj
bruto sečnja	16.250	2.300	18.550
neto sečnja	13.800	2.020	15.820
— KZ	500		500
— občina za KS	170		170
blagovna proizvodnja	13.130	2.020	15.150
— maloprodaja na panju		200	200
PROIZVODNJA	13.130	1.820	14.950

2. Gojenje gozdov

	površina	del. dni
obnova	16,80	205
nega	184,60	1.160
varstvo		135
skupaj	201,40	1.500

3. Delitev celotnega prihodka

I. CELOTNI PRIHODEK	61.352.361
(poslovni stroški)	21.253.516
II. DOHODEK	35.294.519

III. ČISTI DOHODEK	21.677.101
(osebni dohodki)	12.220.859
IV. OSTANEK ČIST. DOHODKA	9.058.454

4. Število zaposlenih

	poizv. del	rež. del.	skupaj
I. pan. 313	27	3	30
II. odprema	1	1	2
III. pan. 311	7	2	9
IV. vzdrževanje	3	-	3
V. režija TOZD	-	4	4
Skupaj	33	10	48

Direktor:

Metod Sekirnik, dipl. ing. gozd.

Poslovno poročilo TOZD Gozdarstvo Mislinja

TOZD gozdarstvo Mislinja je v letu 1982 kljub mnogim težavam uspešno gospodaril in poslovno leto zaključil uspešno. Take rezultate je pripisati ugodnim vremenskim razmeram, v katerih smo izvajali proizvodnjo in prizadevanju kolektiva pri izvajanju nalog.

Količinsko smo obveznosti izvršili tako:

1. pridobivanje lesa — posek

	igl.	list.	malop. na panju	skupaj:
plan	16.250 m ³	250 m ³	250 m ³	16.750 m ³
izvršitev	16.828 m ³	199 m ³	678 m ³	17.705 m ³
procent izvr.	104 %	80 %	271 %	106 %

2. prodaja lesa

	igl.	list.	malop. na panju	skupaj:
plan	16.250 m ³	250 m ³	250 m ³	16.750 m ³
izvršitev	17.309 m ³	206 m ³	678 m ³	18.193 m ³
procent izvr.	107 %	82 %	271 %	109 %

3. gozdnogojitvena dela

plan	1.660 dnin
izvršitev	1.746 dnin
procent izvr.	105 %

4. dosežena produktivnost

Po planu za leto 1982 so bili določeni naslednji normativi časa:

faza dela	planiran igl.	normativ list.	potrebnih del. dni
sečnja lesa	5,68 m ³	7,14 m ³	2.887 dni
spravo lesa	7,26 m ³	6,58 m ³	1.308 dni
nakladanje na traktorje	16,88 m ³	17,85 m ³	1.010 dni
potrebno število delavcev			27
planirana količina poseka, spravila in nakl. na delavca			620 m ³

Dejansko doseženi normativi pa so naslednji:

faza dela	igl.	list.	doseženi dnevi:
sečnja lesa	7,10 m ³	6,86 m ³	2.398 dni
spravo lesa	8,19 m ³	7,35 m ³	935 dni
nakl. na traktorje	23,56 m ³	18,42 m ³	588 dni
dejansko število delavcev			24
dosežena količina poseka na delavca (posek, spravo)			709 m ³

Prikazani podatki kažejo na dobro produktivnost.

Za celotno proizvodnjo smo porabili za motorne žage 9.444 l bencina in 3.935 l olja ali 0,53 l bencina za 1 m³ in 0,22 l olja za 1 m³ posekanega lesa. Količine so normalne.

Razmeroma močna je bila poraba nekaterih rezervnih delov za motorne žage, kar kaže naslednja razpredelnica: poraba materiala v letu 1982

revir	verige: letve:		pila okrogla:	svečke:	vrvice:
Razborca	49	11	120	24	16
Glažuta	44	11	54	21	16
Tolsti vrh	48	16	101	32	16
Skupaj:	141	38	275	77	48

Dobro in koristno smo izrabili v letošnjem letu investicijska sredstva, saj smo napravili vse objekte, ki smo jih planirali.

V letošnjem letu smo razpolagali s 16.768.000,00 din investicijskih sredstev. Le te smo porabili za:

1. odplačilo investicijskih kreditov	431.000,00 din
2. neto investicije	13.199.000,00 din
3. prispevek za energetiko	9.000,00 din
4. združevanja znotraj DO	2.490.000,00 din
5. ostanek	629.000,00 din

Sredstva neto investicij smo porabili za naslednje objekte:

gozdna cesta Glažuta—Ovčar	3.277.525,90 din
gozdna cesta Ovčar—Pastirski stol	2.000.000,00 din
gozdna cesta Komisija—Rogljja	3.000.000,00 din
gozdna cesta Mislinjski jarek	2.929.000,00 din
vlakla Jamovica	500.000,00 din
vlakla Žlebeci	500.000,00 din
kombibus	612.127,00 din
osebni avto Zastava 750	100.637,00 din
avto Zastava 850 AK	174.886,00 din
kosilnica	64.813,00 din
zaboj za smeti	40.354,75 din
SKUPAJ:	13.199.343,65 din

V letošnjem letu smo zgradili 5,6 km novih gozdno-kamionskih cest in 11,2 km primarnih gozdnih vlak. Na večini cest smo uspeli urediti tudi odvodnjavanje in zgraditi bregove strug.

DOHODEK IN STROŠKI GOSPODARJENJA

Celotni dohodek smo dosegli s 103%, čeprav smo količinsko realizacijo dosegli s 109%. Indeksa bi se morala pokrivati, vendar niso bile dosežene cene, ki smo si jih v planu zadali. Izpadla je količina (drogovi) in s tem tudi udeležba v skupnem prihodku. Tudi z doseženo ceno v skupnem prihodku ne moremo biti zadovoljni, zato bodo morale žage dosedanjim cenam rezanega lesa posvetiti več pozornosti.

Tudi cen ostalih sortimentov nismo dosegli, saj smo le-te dosegli s 96%. Največji izpad cene je bil pri drogovi in pilotih.

Dohodek smo dosegli s 101% in je za 2% nižji od celotnega prihodka. Razkorak gre predvsem na račun povečanih stroškov transporta, saj so se cene tem storitvam večkrat povečale.

Ostanek čistega dohodka smo dosegli, kot smo ga v planu predvideli, tako da bo temeljna organizacija zadovoljila osnovnim potrebam za sklad skupne porabe, pa še za poslovni sklad bomo lahko namenili nekaj.

Stroški proizvodnje

Celotne stroške proizvodnje smo presegli za 16%. Po detaljni analizi vseh vrst stroškov ugotavljamo, da so stroški, na katere ima TOZD neposreden vpliv, v okviru planiranih, tisti stroški, na katere TOZD nima vpliva, pa so znatno preseženi. To so predvsem stroški storitev drugih, porabljeni električna energija, nevkalculirani davki in prispevki. Nevkalculirani stroški so bili doseženi kar z 361%.

PLAN 1983

1. V predlogu plana povečujemo celotni prihodek le za 1% v primerjavi z letom 1982. To je malo, zato se moramo zavzemati, da bomo dosegli večji celotni prihodek. To lahko v TOZD storimo na več načinov:

— iz naše surovine moramo izdelati najkvalitetnejše sortimente in to s strokovnim krojenjem,

— celotni prihodek moramo povečati tudi z opravljanjem storitev drugim, predvsem bi te usluge opravljali v drugih TOZD LESNE,

— povečati moramo vpliv na prodajo rezanega lesa pri TOZD žag, saj smo z njimi dohodkovno povezani.

2. Stroški proizvodnje so v letošnjem letu zelo narasli, zato dosegamo dohodek le z 92% v primerjavi z letom 1982. Da bomo povečali dohodek, moramo znižati stroške poslovanja TOZD, saj so splošni stroški narasli kar za 46%. Predvsem moramo pri splošnih stroških varčevati tako s pisarniškim materialom kot z energijo.

Stroški skladiščne manipulacije na centralnem skladišču se naj v bodoče obračunavajo po dejansko pripeljanih količinah. Zaradi tega se naj pripravijo nove kalkulacije.

Z interno devizno premijo je gozdarstvo preveč obremenjeno, tako tudi naša temeljna organizacija. Predlagamo drugo kalkulacijo in sicer po tem, kako kdo devize troši.

3. Čisti dohodek ne povečujemo dovolj. Na to vplivajo razni davki in del dohodkov DSSP in IB, zato predlagamo:

— stroški DSSP so za našo temeljno organizacijo previsoki. Te stroške moramo vezati na celotni prihodek TOZD, da bodo imele posamezne službe v DSSP več interesa za večanje le-tega. Stroški DSSP so bili za našo temeljno organizacijo v letu 1982 2.907.901,00 din. Ker povečujemo celotni prihodek za 1%, priznavamo večje stroške DSSP tudi za 1%. Tako priznavamo za leto 1983 planske stroške DSSP v višini 2.936.980 din.

— v kolikor se bo povečal celotni prihodek, se naj za enak odstotek povečajo tudi stroški DSSP,

— stroški IB so v skladu z našimi predlogi,

— stroški TOZD Blagovni promet so previsoki za gozdarstvo, saj se njegovo delo nanaša le na pisanje računov, ostalo opravijo drugi. Zato naj bodo ti stroški le v višini dejanskih stroškov za pisanje faktur. Predlagamo drugo kalkulacijo.

Tako TOZD sprejema naslednji plan za leto 1983.

Zap. št.	ELEMENTI CP	Indeks za leto 1982 v %
1.	realizacija — domači trg	31.661.103
	— izvoz	—
2.	udeležba na skupnem dohodku	31.386.410
3.	udeležba TOZD BP	— 76.245
4.	prihodki od obresti	1.449.676
5.	ostali izredni prihodki	1.000.000
6.	vpliv neplačane realizacije	—
7.	CELOTNI PRIHODEK	65.420.944
8.	poslovni stroški — direktni	15.855.790
	— splošni	5.403.492
9.	izredni izdatki — tečajne razlike	—
	— int. dev. premije	999.584
	— drugi — reklama	131.000
10.	amortiz. po predp. stop.	5.064.000
11.	DOHODEK	37.967.078
12.	del doh., ki pripada drugim	5.923.105
13.	obresti od kreditov	359.857
14.	del dohodka DSSP	2.936.980
15.	del dohodka DS interne banke	199.804
16.	prispevki in davki iz dohodka	1.840.169
17.	davki in prispevki (osn. OD)	2.833.906
18.	davki in prispevki — ostale osnove	1.424.398
19.	AM nad predp. stopnjo	—
20.	ČISTI DOHODEK	22.448.859
21.	vkalkulirani BOD	13.719.335
22.	stanovanjski prispevek — lastni	349.157
	— vzajemni	97.407
23.	OSTANEK ČISTEGA DOHODKA	8.282.960

Direktor:
Ivan LEKŠE, oec.

Računalnik rešuje problematiko dotrajane opreme in humanizira delo

Dne 17. novembra 1982 je bil na Lesni inštaliran računalnik DELTA 4850 na katerega smo čakali skoraj dve polni leti. V okviru projekta Delta smo pripravili za področje poslovne informatike 9 projektov, katerih realizacijo smo predvideli v letih od 1983 do 1986. Projekti v okviru projekta Delta so:

NARKUP: Naročila kupcev za plan in lansiranje proizvodnje

MATPO: Materialno poslovanje in vodenje zalog na skladiščih

TEHNO: Priprava kalkulacij in krmiljenje tehnologije s pomočjo računalnika

DELDO: Priprava in razpis delovne dokumentacije

GOOBD: Prenos gozdarskih obdelav na novi računalnik in izboljšave obstoječega sistema

NEP 83: Neuspela proizvodnja in kontrola kvalitete

ORG 82: Organizacija poslovanja

OBPRO: Obračun proizvodnje

FIRAP: Finančno računovodsko poslovanje

GKNI: Glavna knjiga in bilance ter izpis obolov

Večina projektov je bila razdeljena na dve fazi in sicer zato, da bi lahko kar v najkrajšem času vzpostavili informacijski sistem, na področju poslovne informatike tako, da bodo informacije v pomoč pri poslovnih in proizvodnih odločitvah takrat, ko bo še mogoče ukrepati in ne samo za ugotavljanje napak pri našem delu kot je bila v večini primerov praksa doslej.

Prvotni koncept, ki smo si ga zastavili je sicer ostal v celoti nespremenjen, morali pa smo menjati vrstni red prioritete posameznih projektov. Do sedaj smo prenesli ali pripravili na novem računalniku 4 samostojno zaključene obdelave:

- izračun vzorčnih ploskev
- osebni dohodki
- obračuni za kmete in obdelave dobavnic
- glavna knjiga

Izračun vzorčnih ploskev je programski paket, ki bo omogočil precejšnje prihranke na področju zasledovanja zalog lesne mase na našem področju.

Pri prenosu osebnih dohodkov na novi računalnik smo v veliki meri izboljšali tehniko same obdelave in izključili iz tokov obdelav že dotrajane luknjače. Programski paket je pripravljen dovolj

univerzalno, da ga bomo lahko pripravili v relativno kratkem času tudi za druga podjetja v Slovenji Gradcu ali v širši koroški regiji.

Obdelave na področju obračunov za kmete in dobavnice smo prenesli zato, ker so te obdelave stare že skoraj 10 let in jih je potrebno prilagoditi potrebam. Glede na dotrajanost naše računalniške opreme, ki je vezana preko telefonske linije na Republiški računski center smo se odločili, da popravljanje programov na Republiškem računskem centru ni niti smoterno niti ekonomsko opravičljivo.

GLAVNA KNJIGA:

V Sloveniji in Jugoslaviji je na voljo veliko programskih paketov, za področje glavne knjige pa smo se kljub temu odločili da pripravimo lasten programski paket. K temu so nas vodili naslednji razlogi:

— Programski paket za glavno knjigo stane 50 do 100 starih milijonov

— Ne glede na nakupno ceno so potrebne prilagoditve, ki pa jih prodajalci navadno ne opravijo niti dovolj kvalitetno še manj pa ob pravem času.

— Na Lesni so razmere na področju računovodstva zelo specifične in jih lahko hitro in kvalitetno uveljavimo le na lastnem programskem paketu.

— V primeru, da bo ta programski paket dovolj dober za druge uporabnike ga bomo lahko prodali tudi drugim tako, da bomo lahko na ta račun zmanjšali potrebna sredstva za računalnik in cel sektor za AOP v okviru svobodne menjave.

V torek dne 15. marca smo pričeli s prvo računalniško obdelavo, kjer smo posegli v način dela tudi izven našega sektorja, kajti pri obdelavih za področje OD in dobavnice so spremembe obhvalile predvsem delavke na zajemanju v sami službi za AOP. Šef sektorja je v uvodnem govoru delavkam iz računovodstva na kratko obrazložil pomen in pomembnost trenutka starta same obdelave. Glavne kvalitete novega programskega paketa so:

— Nadomestitev že dotrajanih mehanografskih strojev. Na ta način smo se izognili investiranju na tem področju, ki v nobenem primeru dolgoročno ni in ne bi bilo opravičljivo.

— Zmanjšali se bodo stroški zato, ker ne bomo več potrebovali niti knjigovodskih kartic niti kartic za zajemanje podatkov na računalnik.

— Računamo, da se bo bistveno povečala ažurnost podatkov na področju glavne knjige in humaniziralo delo na tem področju.

S strahom smo pričakali prve dni po pričetku ali je bilo naše delo pravilno usmerjeno in ali bodo delavci v računovodstvu novi način dela sprejeli. Prvi dnevi od 15 dalje so potrdili naše načrte in lahko rečemo, da je start in prenos glavne knjige prvi prispevek na širjenju kroga ljudi, ki se neposredno vključujejo na delo z novim računalnikom.

Pri pripravi programskega paketa so v službi za AOP sodelovali:

Janko Štimnikar — Vodja projekta Delta

Ana Oprešnik — Vodja projekta za glavno knjigo

Zvonka Smrtnik — programer

Franja Vodopija — programer

Iz sektorja za računovodstvo pa so aktivno sodelovali vsi delavci, ki delajo na področju glavne knjige še posebej pa:

Jožica Šave — šef sektorja

Minka Tovšak — Vodja knjig. skupine III

Marija Klug — Vodja knjig. skupine II

Zdenka Štanta — Vodja knjig. IV

Milica Roner — Vodja računovodstva Nova oprema

Datum 15. marec naj bi torej pomenil za nas delavce v AOP in v računovodstvu prvi korak k informatizirani družbi upajmo, da tudi ena izmed lastov na poti k boljšim poslovnim rezultatom naše delovne organizacije.

Na koncu naj še enkrat poudarim, da je opravljeno delo rezultat izjemnih naporov vseh, ki so na projektu sodelovali in pa plod domačega znanja, ki ga bi in bomo morali v bodoče vse bolj ceniti.

Janko Štimnikar, dipl. ing.

(Ni lektorirano)

PRAVNE AKTUALNOSTI

ZA JAMČEN OSEBNI DOHODEK

Vsakemu delavcu je iz dela zajamčen najmanj tolikšen osebni dohodek, da mu zagotavlja materialno in socialno varnost in sicer v višini, ki jo določijo delavci s samoupravnim splošnim aktom. V Lesni tako znaša zajamčeni osebni dohodek 75% poprečno planiranega osebnega dohodka na enoto enostavnega dela v posamezni temeljni organizaciji. Pogoji za izplačilo takšnega osebnega dohodka pa je, po določbi 4. člena republiškega zakona o zajamčenem osebnem dohodku in izplačevanju osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo (Uradni list SRS, št. 7/82), da dela

delavec poln delovni čas in izpolnjuje svoje delovne obveznosti v posameznem obračunskem obdobju.

Iz navedenega je torej razvidno, da je delavec upravičen do zajamčenega osebnega dohodka, oziroma da sta mu zagotovljeni materialna in socialna varnost, vendar le v primeru, da je izpolnil svojo delovno obveznost, upoštevajoč pri tem njegovo delovno zmoglost in normalne pogoje za delo ob polnem delovnem času. Tako je npr. sodišče združenega dela SR Slovenije v eni izmed svojih odločb ugodilo zahtevku za varstvo pravic delavcu, ki je prejel manjši osebni dohodek, kot je zajamčen, ker je ugotovilo, da delavčeva slabša učinkovitost ni

posledica neizpolnjevanja delovnih obveznosti ampak njegovih lastnosti oziroma njegove dejanske delovne zmoglosti. V drugem primeru pa je, ko je ugotovilo, da delavec svojih delovnih obveznosti ni izpolnil, pa bi jih lahko, odločilo, da mu ne pripada niti zajamčen osebni dohodek. Sodišče je namreč ugotovilo, da je delavec malomarno opravljal svoje delo, da je predčasno odhajal z dela in da je celo neopravičeno izostal z dela, medtem ko so njegovi sodelavci v enakih delovnih razmerah celo presegli običajni obseg dela.

Ob vestnem delu se nam zato tudi v Lesni ni bati, da bi prejeli manjši osebni dohodek, kot je zajamčen.

Ivan Penec, dipl. pravnik

RAVNANJE OB ZNAMENJU ZA ALARM

Ljudje se morajo ob znamenju za nevarnost naravne nesreče, napada iz zraka ali kakšnega drugega napada zavarovati. Na nevarnost jih je treba opozoriti s posebnimi alarmnimi znaki. Ti so za vso deželo enotni, dajejo jih pa s sireni.

To nalogo opravlja služba za opazovanje in alarmiranje tudi z opozorili preko radijskih postaj z namenom, da jih slišijo tudi prebivalci naselij, ki ne slišijo siren. Alarmiranje poteka iz centra za obveščanje in alarmiranje z aktiviranjem siren.

Poleg teh glavnih znakov za obveščanje uporabljajo tudi druga sredstva, npr.: ročne sirene, pločevinaste škatle, zvozne in podobno (v obratih TOZD, kjer je močan hrup, v oddaljenih vaseh). Za vsako vrsto nevarnosti je drugačen znak.

1. ZRAČNA NEVARNOST

Neprekinjen zavijajoč znak, traja 60 sekund. Ob takem znaku je treba kar najhitreje storiti vse, kar je potrebno, nato pa hitro pohiteti v zaklonišče. Računati je treba, da bo opozorilo hitro sledil napad.

Kaj moramo storiti ob znaku za NEVARNOST iz zraka, če nas preseneti v stanovanju?

- Izključimo vse električne naprave.
- Zapremo vodovodno napeljavo.
- Pogasimo ogenj.
- Ugasnemo luči.
- Odpremo okna, zapremo rolete ali naoknice.
- Vzamemo osebne predmete: dokumente, sredstva za

osebno zaščito, rezervo hrane, vode, odeje in najnujnejša zdravila.

Ravnati je treba smotno, brez panike in čimprej odhiteti v zaklonišče. Na delovnem mestu prekinemo z delom in ravnamo tako, kot je predvideno v predpisih. Oseba, ki je za to odgovorna, na glavni razdelilni plošči izključi električno energijo in zapre glavni vodovodni ventil v stavbi.

Občani, ki jih alarm ujame na javnih mestih (v hotelu, kavarni, trgovini, železniški postaji ali avtobusni postaji) se morajo takoj umakniti v najbližje javno zaklonišče ali zaklonilnik.

2. RADIACIJSKO-BIOLOŠKO-KEMIČNA NEVARNOST

Zavijajoč zvok s prekinitvami traja 90 sekund.

Ob znaku za RBK nevarnost morajo občani uporabiti sredstva za RBK zaščito, če takrat niso v osnovnih ali ojačenih zakloniščih.

3. NEVARNOST NARAVNIH KATASTROF

— Večje nesreče — kombinacija enoličnih in zavijajočih zvokov traja 60 sekund.

4. NEVARNOST POŽARA

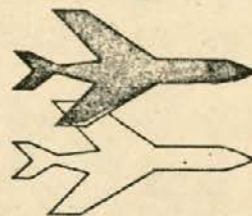
— enolični zvok z vmesnimi prekinitvami, traja 90 sekund.

5. KONEC VSEH VRST NEVARNOSTI

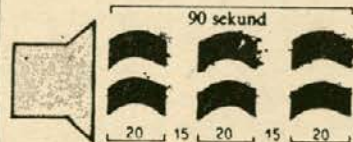
— Enolični zvok sirene, traja 60 sekund.

Ob tem znaku ljudje zapustijo zaklonišča in zaščitne objekte. Vsi občani, ki so sposobni, se nemudoma vključijo v reševanje oz., reševalne akcije. Pomagajo pri odpravljanju posledic naravne katastrofe ali bombnega napada.

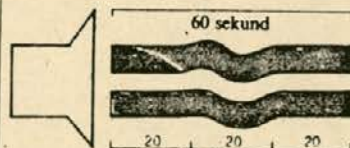
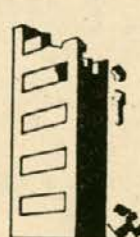
Franč Potisk

NEPREKINJEN
ZAVIJAJOČI ZVOK,
KI TRAJA 60 SEKUND

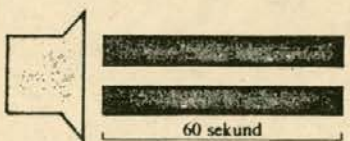
TRIJE ZAVIJAJOČI ZVOKI
PO 20 SEKUND IN DVE
PREKINITVI PO 15 SEKUND

KOMBINACIJA DVEH ENOLIČNIH
ZVOKOV PO 20 SEKUND IN ENEGA
ZAVIJAJOČEGA V TRAJANJU
20 SEKUND

TRIJE ENOLIČNI ZVOKI
PO 20 SEKUND IN DVE
PREKINITVI PO 15 SEKUND

ENOLIČEN ZVOK
V TRAJANJU
60 SEKUND

POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

Prvi začetki pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev segajo več kot 100 let nazaj.

Poznani nemški kancler Bismarck je takrat v pruskem parlamentu izrekel: »Dajmo delavcu delo, ko je zdrav, oskrbo, ko je bolan in preskrbo na stara leta, potem bodo socialisti zmanj piskali v svoje lovske piščalke.« In uvedli so prvo zavarovanje za primer nesreče na delu.

Lenin je to ocenil kot odbijanje revolucionarne osti delavskemu razredu.

Invalidsko in pokojninsko zavarovanje se je stalno izpopolnjevalo. Potrebno je povedati, da je bilo v predvojnem obdobju na ozemlju Jugoslavije zavarovanih le malo ljudi, v glavnem državni uradniki, učitelji, železničarji itd.

Z zmago socialistične revolucije pri nas je na tem področju nastalo novo stanje. Pokojninsko, invalidsko ter zdravstveno zavarovanje je postalo obvezno za vse delavce, zaposlene v družbenem ali zasebnem sektorju.

Sistem zavarovanja se je spreminjal, dograjeval. Tako smo delavci in kmetje že nekaj let združeni v enotno zdravstveno skupnost, kjer združujemo denar in si odmerjamo pravice.

Invalidsko pokojninsko zavarovanje je bilo sprva enotno, jugoslovansko. Kasneje smo to razdelili po republikah.

In današnje stanje

Po dolgotrajnih pripravah je bil 22. aprila 1982 sprejet nov zvezni zakon o temeljnih pravicah pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je objavljen v Ur. listu SFRJ št. 23/82 in se začne uporabljati prvega julija letos.

Zveznemu zakonu analogno sledi potreba in obveza po sprejemu republiških zakonov, seveda tudi statutih skupnosti. **Spričo velikih sprememb pa bo nujno potrebno krepko spreminjati tudi splošne akte v temeljnih organizacijah.**

Besedilo osnutka zakona je določila komisija izvršnega sveta Slovenije na seji dne 12. in 17. januarja 1983.

Osnutek je bil objavljen v Skupščinskem poročevalcu, priloga II z dne 21. 2. 1983 pa tudi v drugih javnih občilih.

Socialistična zveza in sindikati so organizirali javno razpravo o osnutku.

4. marca je bil v Ljubljani seminar za republiške aktiviste, ki naj pojasnjujejo zakon.

Od 7.—11. marca so bili podobni seminarji po občinah. Tako je lepo število občanov usposobljenih za pojasnjevanje zakonskega osnutka.

Predvideno je, da bi o učinkih prvega kroga razprav razpravljalo predsedstvo SZDL Slovenije 4. maja letos, delegati republiške skupščine pa bi osnutek zakona sprejemali 11. maja 1983.

Potem bo v razpravi predlog zakona. Predvidevamo, da bo dobro pripravljen in da ga bodo zbori republiške skupščine lahko sprejeli še pred počitnicami.

V osnutku zakona je veliko novosti, ki bistveno spreminjajo pravice in obveznosti tako zavarovancev kot temeljnih organizacij združenega dela.

Nikakor ne kaže stati ob strani in pozneje nergati in tarnati nad posameznimi zakonskimi določili.

Aktivno se vključimo v razpravo. Izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata, delegacije za skupnost invalidsko-pokojninskega zavarovanja, organizirajte razprave. Občani, zavarovanci, volilci, kakorkoli jih že imenujemo, so vam zaupali!

Ne gre pozabljati strokovnih služb, ki so tudi dolžne kaj storiti. Tudi individualni poslovodni organi v TOZD niso samo organizatorji proizvodnje, odgovorni so tudi za samoupravne aktivnosti. In mi vsi, ki nismo vodilni in ne funkcionarji, tudi mi smo dolžni po svojih sposobnostih pomagati, da bo nov zakon čim bolj naš.

Nekaj novosti iz osnutka zakona

1. Spreminja se krog zavarovancev. V obvezno zavarovanje bodo vključeni kmetje in vrhunski športniki — neprofesionalci.

2. Omogočen bo dokup let, za nekatere kategorije zavarovancev.

3. Gostota delovne dobe, kot pogoj za pridobitev pokojnine, odpade.

4. Spremenjen je pogoj za pridobitev družinske pokojnine. Vdova je prej pridobila pravico do pokojnine, ko je bila stara 45 let, po novem bo pridobila pravico, ko bo stara 50 let.

5. V pokojninsko osnovo bo vključen tudi osebni dohodek, ki ga dobi delavec na osnovi inovacij in racionalizacij.

6. Ves osebni dohodek, ki bo osnova za odmero pokojnine, bo valoriziran na raven preteklega leta.

7. Obstajala bo možnost predčasne upokojitve, to je za moške pri starosti 55 let in 35 let delovne dobe in pri ženskah 50 let starosti in 30 let delovne dobe.

8. Izredno pomembna novost je varstvo invalidov, ki bo skoraj v celoti prenešeno na TOZD.

9. Sprememba je tudi pri ugotavljanju statusa invalida.

10. Najvišja pokojnina je predvidena: poprečni osebni dohodek, dosežen v SR Sloveniji v preteklem letu, pomnožen s 3,5 in od tega 85 %.

Seveda je osnutek zakona pomemben tudi glede finansiranja, ugotavljanja pokojninske dobe, benificirane delovne dobe, uživanja in izgube pravic, samoupravne organiziranosti itd.

Treba ga je pač prebrati.

Zavedam se, da sem novosti iz osnutka zakona le naštel. Vsaka novost terja svojo obrazložitev in pojasnila. Poskušajte to razvozlati sami. Če ne bo šlo, pa se obrnite na kadrovske splošni sektor v DSSP in na strok. službe invalidsko-pokojninskega zavarovanja. Tudi uredniški odbor Viharnika bo poskrbel, da boste na posamezna vprašanja dobili odgovore.

Vključite se v razpravo, terjajte obrazložitev in pojasnila, vabite strokovnjake in aktiviste k vašim razpravam.

Jure SUMECNIK

Sporočilo uredništva

Na 10. seji uredniškega odbora za izdajanje glasila VIHARNIK smo se dogovorili, da naj bodo prispevki o upokojevcih in osmrtnice krajši. Tekst za osmrtnice naj zajema osnovne podatke o umrlem in naj ne bo daljši kot 1/2 tipkane strani z dvojnimi razmikom. Tekst za delavce, ki odhajajo v pokoj, naj ne bo daljši kot ena tipkana stran A4 formata z dvojnimi razmikom.

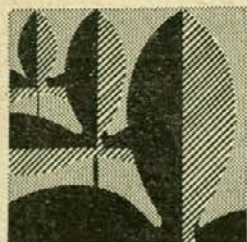
Prosim, da upoštevate ta sklep pri objavljanju omenjenih prispevkov.

Uredništvo

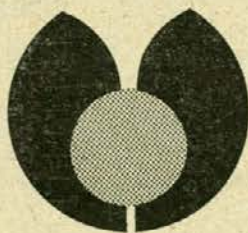

Gozdarski strokovni vrh LESNE se je 10. marca 1983 sestal na svojem strokovnem kolegiju to pot v Črni. Pred sejo jim je direktor TOZD gozdarstva v Črni Milan Curin razkazal prostore nove družbene prehrane v obnovljeni Rajterjevi hiši. Posnetek je nastal pred obnovljeno stavbo in pred sejo. Po končani seji udeleženci niso kazali tako vedrega razpoloženja kot tu na sliki, sprejemali so namreč plan investicij za leto 1983.

Foto: Andrej Šertel

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

ZA KMETIJSTVO

PRIOLOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983.

LETO III — ŠTEVILKA 4

APRIL 1983

POŠTNA PLACANA

REZULTATI GOSPODARJENJA V LETU '82

Kolikšna je bila tržna proizvodnja v letu 1982 na področju naše zadruge, smo na tem mestu že zapisali.

Za celovito sliko gospodarjenja si zato oglejmo še finančne podatke. Vse naše temeljne organizacije so zaključile poslovanje v letu 1982 s pozitivnim finančnim rezultatom. Pri ocenjevanju uspešnosti poslovanja pa moramo upoštevati težavne gospodarske pogoje, ki so se odražali na naslednjih področjih:

- zaostajanje tržne prireje mleka in zlasti mesa zaradi velikega porasta cen reprodukcijskega materiala za kmetijstvo (krmila, gnojila, gorivo, itd.) in prepočasnega usklajevanja cen kmetijskim pridelkom;
- pomanjkanje krmil in zatem izreden porast cen le-teh je zmanjševal privezovanje telet za pitanje;
- kasnili so tudi agrarno-politični ukrepi in višina gmotnih spodbud za povečano prirejo;
- neusklajene cene so povzročale velike težave tudi TOZD »MESNINA«, zlasti pri oskrbi s svinjino.

Določeno vlogo za premagovanje naštetih težav v kmetijstvu predstavljajo med drugim občinski skladi za pospeševanje kmetijstva. V ta sklad se ni zbralo toliko denarja, kot je bilo planirano:

občina	realizirano	znesek na 1 kmetijo
Dravograd	2.664	7.677
Ravne na Koroškem	9.038	9.987
Slovenj Gradec	6.686	5.349
SKUPAJ:	18.388	7.349

Članstvo in zaposleni

Število kmetij, ki je lani sodelovalo z zadrugo, se je povečalo za 6 %. Glede na pridelovalno usmeritev se je hitreje večalo število kmetij, ki so usmerjene v prirejo mleka.

TZO	število članov		skupaj
	M	Ž	
»ODOR«	231	70	301
»TRATA«	392	16	408
»LEDINA«	490	260	750
SKUPAJ:	1113	346	1459

V zadrugo je včlanjenih 58 % vseh kmetij (skupaj 2502 kmetij). Člani zadruge so v glavnem vsi kmetje, ki jim je kmetijstvo in gozdarstvo edini vir preživljanja.

Pogodbeno pa sodeluje z zadrugo več kmetij: v prireji mleka 845 kmetij, pri pisanju živine 887 kmetij, skupaj 1732 kmetij.

Število zaposlenih se je od leta 1981 povečalo za 3 % (9 delavcev), največ v TOZD »MESNINA«, kjer so v novih proizvodnih prostorih

razširili obseg predelave mesa. Po posameznih temeljnih organizacijah je bilo ob koncu leta naslednje število zaposlenih:

TO	štev. zaposlenih
»ODOR« Dravograd	35
»TRATA« Prevalje	69
»LEDINA« Slovenj Gradec	76
»MESNINA« Dravograd	85
SKUPNE SLUŽBE	11
SKUPAJ:	276

FINANČNI KAZALCI POSLOVANJA (v 000 din)

Elementi	doseženo v l. 81	planirano za l. 82	doseženo v l. 82	indeks 82/81	R/P
celotni prihodek	705.663	837.189	937.211	133	112
porabljena sredstva	616.689	729.526	830.171	135	114
— amortizacija	7.635	14.093	16.652	218	118
dohodek	88.974	103.420	110.981	126	107
— obveznosti iz doh.	24.165	29.803	33.451	138	112
čisti dohodek	64.809	73.617	77.531	120	105
— osebni dohodki	47.304	55.161	58.445	124	106
— stanov. sklad	2.054	2.751	3.172	154	115
— sklad skup. porabe	3.180	3.233	3.612	114	112
— poslovni sklad	10.228	9.861	9.529	93	97
— rezervni sklad	2.043	2.612	2.774	136	106

Na prvi pogled je finančni rezultat ugoden, vendar je potrebno upoštevati visoko stopnjo inflacije; količinski obseg proizvodnje pomembnejših pridelkov pa se ni bistveno povečal. Stroški proizvodnje so bili višji kot prejšnje leto zaradi velikega porasta cen reprodukcijskega materiala in amortizacije; ekonomičnost poslovanja je padla za 1 %. Prav tako smo morali iz dohodka plačati za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb 38 % več, rast dohodka je bila le 26 %. To je vplivalo na čisti dohodek, pri katerem je bil porast sorazmerno manjši, del za akumulacijo pa je bil na enaki višini kot prejšnje leto. V realni vrednosti pa je akumulacijska sposobnost veliko slabša.

Sestava in izvor celotnega prihodka

Poleg temeljne dejavnosti, to je gospodarjenja na družbenih zemljiščih in sodelovanje z zasebnim kmetijstvom, se naše zadružne organizacije ukvarjajo še z drugimi dopolnilnimi dejavnostmi, kot so: transportne in strojne storitve, trgovina in gozdarstvo. TOZD »MESNINA« Dravograd pa zaključuje cikel s klanjem in predelavo mesa.

V naslednji tabeli prikazujemo delež posameznih dejavnosti v skupnem prihodku (v 000 din)

dejavnost	1981	1982	indeks
— pogodbeno sodelovanje	150.804	180.338	19,2
— lastna proizvodnja	29.007	42.137	4,5
— trgovina	273.553	353.047	37,7
— storitve	17.002	20.442	2,2
— mesarstvo-predelava	212.174	318.478	34,0
— ostalo	23.122	28.769	3,1
SKUPAJ:	705.663	937.211	100,0

Največjo rast celotnega prihodka smo dosegli v mesarstvu in v temeljni dejavnosti zadruga. Delež kmetijske pridelave znaša za oba sektorja 23,7 % celotnega prihodka, skupaj z oskrbo kmetov z reprodukcijskim materialom, ki poteka v okviru dejavnosti trgovine pa preko polovice lanskega doseženega celotnega prihodka. Delež mesarske dejavnosti v celotnem prihodku zadruga znaša 34 %.

Pregled doseženega prihodka po posameznih TO (v 000 din)

	1981	delež v %	1982	delež v %	indeks
»ODOR«	88.126	12,5	110.919	11,8	125
»TRATA«	121.239	17,2	170.782	18,2	140
»LEDINA«	284.124	40,3	337.032	36,0	119
»MESNINA«	212.174	30,0	318.478	34,0	150
SKUPAJ:	705.663	100,0	937.211	100,0	135

V višini doseženega prihodka v strukturi za celotno zadrugo prednjačita »LEDINA« in »MESNINA«. Največji porast pa je bil dosežen v TOZD »MESNINA« in TZO »TRATA«.

Pregled doseženega dohodka po TO (v 000 din)

	1981	delež v %	1982	delež v %	indeks
TZO, TOZD					
»ODOR«	16.790	18,9	17.171	15,5	102
»TRATA«	22.513	25,3	28.457	25,6	126
»LEDINA«	29.292	32,9	37.109	33,4	127
»MESNINA«	20.379	22,9	28.244	25,5	139
SKUPAJ:	88.974	100,0	110.981	100,0	125

Pri povečanju dohodka beležimo najugodnejše rezultate pri TOZD »MESNINA«, prav tako se je precej povečal delež v dohodku zadruga.

Dosežen dohodek na zaposlenega

TO	1981	1982	indeks
»ODOR«	466.000	451.870	97
»TRATA«	366.015	412.420	113
»LEDINA«	370.790	475.760	128
»MESNINA«	257.965	336.240	130
SKUPAJ:	340.900	412.570	121

Največji porast dohodka na zaposlenega so dosegle TZO »LEDINA« in TOZD »MESNINA«. Po višini doseženega dohodka na delavca pa je na prvem mestu TZO »LEDINA«.

Finančni uspehi — ostanek čistega dohodka po dejavnostih v 000 din:

dejavnost	1981	1982	indeks
— družb. kmet.	4.000	2.586	65
— zadruž.	762	1.352	177
— gozdarstvo	3.920	2.716	69
— trgovina	3.088	4.834	157
— transport	113	362	—
— mesarstvo	960	1.568	163
— ostalo	2.608	3.221	124
SKUPAJ:	15.451	15.915	103

V celoti se je ostanek čistega dohodka povečal za 3 %, vendar je rezultat slabši, če upoštevamo stopnjo inflacije. Največje povečanje ostanka čistega dohodka za sklade imajo dejavnosti: zadrugništvo, mesarstvo in trgovina.

Povzetek

Zaostrene gospodarske razmere in neusklajene cene so kljub pozitivnim rezultatom zmanjšale realno vrednost doseženega dohodka. Poleg tega je bil porast količinske proizvodnje majhen: pri mleku 1,7 %, pri mesu celo nižji od prejšnjega leta. Zato se je realno zmanjšala produktivna sposobnost zadruga.

Referent za plan in analize
Marjana Sušec, oec.

Nesreče pri delu in obolenja v KKZ v letu 1982

KKZ-TZO »LEDINA« SLOV. GRADEC	1981	1982
— popr. štev. zaposlenih	93	88
— število nesreč	4	2
— število bolezni	47	41
— skup. izplač. nadomestilo za nesreče	24.053,60	9.123,95
— skup. izplač. nadomestilo za obolenja	103.024,80	102.946,05
— na nesrečo izg. del. dni »RESNOST«	17,25	14,50
— na obolenje izg. del. dni »RESNOST«	8,42	6,97
— porast-padeč v primerjavi z letom 1981	»porast«	»padeč«

KKZ-TZO »ODOR« DRAVOGRAD	1981	1982
— popr. štev. zaposlenih	46	46
— število nesreč	3	2
— število bolezni	28	15
— skup. izplač. nadomestilo za nesreče	14.983,70	8.622,20
— skup. izplač. nadomestilo za obolenja	59.910,85	53.336,75
— na nesrečo izg. del. dni »RESNOST«	15,33	10,00
— na obolenje izg. del. dni »RESNOST«	6,46	8,53
— porast-padeč v primerjavi z letom 1981	»padeč«	»porast«

KKZ-TZO »TRATA« PREVALJE	1981	1982
— popr. štev. zaposlenih	77	83
— število nesreč	5	8
— število obolenj	78	58
— skup. izpl. nadomestilo za nesreče	25.927,05	33.054,20
— skup. izpl. nadomestilo za obolenja	225.245,95	169.667,65
— na nesrečo izg. del. dni »RESNOST«	13,20	9,37
— na obolenje izg. del. dni »RESNOST«	9,40	7,43
— porast-padeč v primerjavi z letom 1981	»porast«	»padeč«

KKZ-TOZD »MESNINA« DRAVOGRAD	1981	1982
— popr. štev. zaposlenih	84	93
— število nesreč	19	8
— število obolenj	96	59
— skup. izplač. nadomestilo za nesreče	56.044,40	44.822,50
— skup. izplač. nadomestilo za obolenje	168.415,60	184.418,70
— na nesrečo izg. del. dni »RESNOST«	15,11	14,25
— na obolenje izg. del. dni »RESNOST«	6,60	6,38
— porast-padeč v primerjavi z letom 1981	»porast«	»padeč«

KKZ SLOVENJ GRADEC — SKUPNO	1981	1982
— popr. štev. zaposlenih	300	310
— število nesreč	31	20
— število obolenj	249	173
— skupno izplač. nadom. za nesreče	121.008,75	89.628,85
— skupno izplač. nadom. za obolenje	556.697,20	510.369,15
— na nesrečo izg. del. dni »RESNOST«	468	238
— na obolenje izg. del. dni »RESNOST«	1.944	1.222
— porast-padeč v primerjavi z letom 1981	»porast«	»padeč«

Skupno izgubljeni delovni dnevi in izplačano nadomestilo:

1. KKZ-TZO »LEDINA« SLOV. GRADEC	1981	1982
— skupno izgubljeni del. dnevi	465	315
— skupno izplač. nadom. za nesr. in obol.	251.273,00	202.721,85

2. KKZ-TZO »ODOR« DRAVOGRAD	1981	1982
— skupno izgubljeni del. dnevi	227	148
— skup. izplač. nadom. za nesr. in obol.	74.894,55	61.958,95

3. KKZ-TZO »TRATA« PREVALJE	1981	1982
— skupno izgubljeni delovni dnevi	799	506
— skupno izplač. nadom. za nesr. in obol.	251.173,00	202.721,85

4. KKZ-TOZD »MESNINA« DRAVOGRAD	1981	1982
— skupno izgubljeni delovni dnevi	921	491
— skupno izplač. nadom. za nesr. in obol.	224.460,00	229.241,20

5. KKZ-SKUPNO	1981	1982
— skupno izgubljeni delovni dnevi	2412	1460
— skupno izplač. nadom. za nesr. in obol.	677.705,95	599.998,00

Ti izgubljeni dnevi in zneski pomenijo samo nesreče in obolenja do 30 dni, kar plača zadruga. Znesek je še vedno velik, skoraj 60 starih milijonov.

Večina nesreč in obolenj je lažjega značaja. To kaže tudi »RESNOST«, to je število izgubljenih delovnih dni na nesrečo in obolenje, kjer je povsod zabeležen »PADEČ«. To pa je razveseljivo. Nesrečam je v veliki večini botroval »človeški faktor« — to je nepremišljenost, pozabljivost, zanižljivost, neodgovornost, lahkomišelnost in podobno.

Obolenja pa kažejo tudi na to, da imamo pri nas ljudi, ki so že v letih ali drugače bolj rahlega zdravja. Tu se vidi, kje bo treba več storiti za zdravje in koga bi bilo treba v bodoče pošiljati na kontrolne zdravniške preglede.

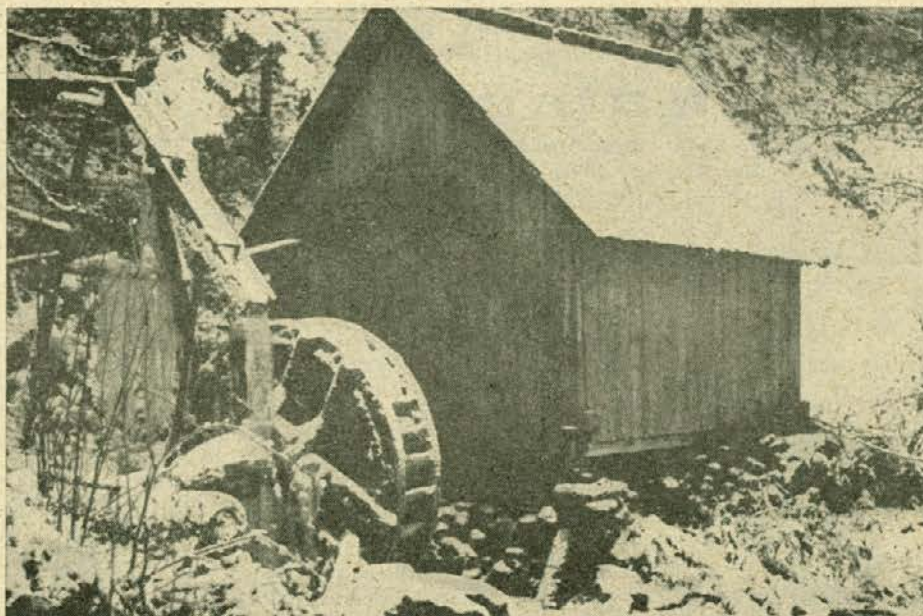
Rok Gorenšek

Ali že veste

Še do leta 1948 je bilo samo na hotuljskih potokih in vodah vsega skupaj kar 46 mlinov, 6 žag, 1 kovačija, 6 pogonskih vodnih koles in 5 majhnih vodnih elektrarn. Od tedaj je minilo komaj 35 let. Toda prodor elektrike je bil tako silovit, da so vsi mlini in žage v tem času propadli in izginili s hotuljskih potokov. Škoda, zares velika škoda, da jih nismo ohranili! Vsaj fotografirali bi jih bili lahko, pa jih žal po večini tudi nismo. Mlini, žage, vodna pogonska kolesa in vodne elektrarne na Hotuljki, ki izvira v Kozarnici pri »Cucneži« in teče mimo Rimskega vreca skozi Kotlje so bili: Šulerjev, Ravnjakov, Zagrški mlin, Podpeška žaga, Kotnikov, Renerjev, Zvodnikov, Kovačev mlin in kovačija, el. centrala Rimski vrec, Žerjavlj mlini, Brezja žaga, Potočki, Matevžev, Hrvatov, Zdobčev, Rožankov mlin in žaga ter Nadovško vodno kolo.

Na Črni, ki izvira pri Koritu na Črnem vrhu, so bili: Ivarčki, Rožankov, Vužnikov, Pavšarjev, Svetnečki, Gačnikov in Brčnikov mlin in Pavšče vodno kolo.

Na Suhi, ki izvira pri Godčevem križu, so bili Ošvenov, Lubenčev, Pokrovli, Hriberski mlin in Hribersko vodno kolo za pogon zibelke; Janeči, Dvornikov, Trobijeve, Miheli, Lubasov mlin in elektrarna, Lubasova žaga, Riharjev, Avguštinov Kravperski mlin in elektrarna ter Šrotneški mlin in žaga, doma

na Šrotnezi pa še vodno kolo za pogon strojev.

Na Duli, ki izvira v Sklepu in Zagrškem pod Kozjim hrbtom in teče potem, ko med potjo sprejme Hotuljko s Črno, naprej po dolini in se za Duljskim mlinom malo pod Votlo pečjo izliva v Mežo, pa so bili: Podpeški, Gradiški, Vakovski, Kričijev, Kolov, Gamprači, Pratekarjev, Štrucov, Volenov mlin in Volenov vodno kolo, Protičev, Krbevov, Arumov, Černjakov-Smonkarjev, Pavelnov mlin, Puškaričev-Mlinarčičev mlini,

okrogli ali Kefrov mlin in Dulski ali Favorniški mlin.

Koliko lepote je bilo v teh mlinih in žagah. Koliko romantike pa tudi koristi! Čimprej bi bilo treba obnoviti jezove na naših vodah in potokih, da bi voda spet stekla po ceveh na turbine manjših vodnih elektrarn. Voda bi se s tem čistila in bistrila, nam pa dajala električni tok, oziroma v današnji energetski krizi tako potrebno energijo, energijo, ki je poceni, ki koristi in ne onesnažuje ne vode ne okolja.

Rok Gorenšek

KMETIJSKI NASVETI

Varno delo s traktorji

Hiter razvoj kmetijske znanosti, ki ga beležimo v zadnjih letih, je povzročil pri kmetovanju neslutene spremembe. Še pred desetimi leti so bili na kmetijah glavna vlečna sila voli in konji. Delo z njimi je bilo preprosto in ni zahtevalo posebnega znanja. Seveda je bil tudi delovni učinek nizek in ni omogočal visoke produktivnosti.

Leta 1965 pa smo tudi v naši državi pričeli z uvajanjem kmetijske mehanizacije, sprva predvsem lahke enosne motorne kosilnice, pozneje pa tudi težjo kmetijsko mehanizacijo. Da je bil ta razvoj izredno hiter, nam zgovorno potrjuje podatek, da je bilo v ravninski občini leta 1970 samo 10 traktorjev, ob koncu lanskega leta pa že preko 500.

Ta izredno hitra in občutna sprememba pa terja vsako leto velik krvni davek. Kaj je temu vzrok?

Največji vzrok je človek, ki je več stoletij za obdelovanje svojih polj uporabljal vprežno živino in naenkrat namesto živine začel uporabljati stroj, ki zahteva povsem drugačno znanje in spretnost. Skratka, naš kmečki človek ni mogel slediti tako hitri in nenadni spremembi. In posledice so tragične. Vsako leto konča življenje pod traktorji na desetine ljudi. Kmetije ostanejo same z neobglenimi otroki, brez gospodarja. Drugi pomembni vzrok, ki velja predvsem za naš koroški svet, je ta, da leži večina kmetij v strmini, kjer je uporaba traktorja skoraj nemogoča. Po podatkih iz ravenske občine je samo 20 % kmetijskih

površin primernih za traktorsko obdelavo. In če vemo, da je v občini samo še nekaj parov volov oz. konj, da ima skoraj vsaka kmetija že traktor, potem se ni čuditi tragičnim posledicam. Naštetimo nekaj glavnih vzrokov, ki botrujejo nesrečam:

— eden glavnih je neznanje. Že prej smo omenili, da večina kmetov še ni dojela bistvene spremembe med traktorsko in volovsko oziroma konjsko vprego. Zato je potrebno veliko svetovanj, predavanj in praktičnih vaj.

Pospeševalne službe po kmetijskih organizacijah morajo v zimskih mesecih pripraviti seminarje o varstvu pred nevarnostmi in kmetovalce podrobno seznaniti z nevarnostmi, ki jih prinaša traktor, sicer nenaдомestljiv stroj na sodobni kmetiji;

— drugi vzrok je slaba opremljenost traktorjev. Naše tovarne še vedno proizvajajo in prodajajo traktorje brez varnostnih kabin ali vsaj varnostnih okvirjev. Veliko držav v svetu je z zakoni predpisalo obvezno uporabo varnostne kabine ali okvirja.

Pri nas, žal, še vedno kabina ni obvezna in traktor tehnično ustreza tudi brez nje. Le z malenkostnimi dodatnimi stroški pri nakupu traktorja bi lahko obvarovali marsikatero življenje;

— pomemben vzrok nesreč so tudi neprimerne površine. Na nagnjenem terenu je veliko večja možnost, da se traktor prevrne, kot v ravnini. Večkrat je vzrok za nezgodo že majhen kamen, po katerem zavozimo s kolesi in traktor se prevrne. Poleg

bočnih obračanj, so tudi vzvratna obračanja, kjer se traktor zaradi vožnje po strmini navzgor obrne nazaj.

Ob vlažnem vremenu in če je zemlja zmrzla, se večkrat na strmini pojavi drsenje. Kolesa se ne vrtijo, vozilo pa drsi in posledica je lahko to, da se traktor prevrne.

Zato priporočamo, da traktorja na strmih legah ne uporabljamo, še posebno, če je zemlja vlažna ali zmrzla;

— večkrat so vzrok za najhujšimi posledicami otroci. Ker je na kmetijah vedno manj ljudi, morajo že otroci opravljati vsa kmetijska dela. Večkrat zagnanost, neznanje in nesposobnost otrok in nedoslednost staršev povzročijo hude nesreče, kjer pod kolesi traktorja ugašajo mlada življenja.

In končno, velik povzročitelj nesreče so tudi tehnično pomanjkljiva vozila. Koliko traktorjev dela na naših kmetijah brez ustreznih zavor, s pomanjkljivo razsvetljavo itd. Zavedati se tudi moramo, da traktor ni tako grajen kot ostala motorna vozila. Z njim ni mogoče dosegati velikih hitrosti. Predvsem je grajen za delo in počasno vožnjo.

V današnjem sestavku smo vas, dragi kmetovalci, skušali pripraviti k razmišljanju, ko boste sedli na traktor. Čeprav je ta stroj tudi na naših kmetijah povzročil tehnično revolucijo, je žal, ta na mnogih domačijah povzročil veliko gorja.

Poskrbimo, da nam bo le v korist, da nam bo olajšal delo in pripomogel k lažjemu življenju na naših hribovskih kmetijah. Dovolj krvnega davka je že zahteval.

Jože Ing. Pratekar

Kmetijska zemljiška skupnost občine Dravograd razpisuje

Natečaj

za dodelitev sredstev zbranih od odškodnin zaradi spremembe namembnosti na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih plana kmetijske zemljiške skupnosti 1981—85.

1. člen

Sredstva po tem natečaju se dodeljujejo za izvajanje agromelioracij in hidromelioracij na območju občine Dravograd.

2. člen

Natečaja se lahko udeležijo kmetje, ki imajo s TZO ODOR sklenjeno pogodbo o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju ter letne kooperacijske pogodbe, na osnovi katerih oddajajo svoje tržne viške.

3. člen

Prosilci za dodeljena sredstva se obvežejo, da bodo v skladu s programom melioracij na novoustvarjeno površino oddali TZO ODOR dodatne količine tržnih viškov.

4. člen

Prednost pri dodeljevanju sredstev imajo kmetje, ki imajo preostale površine, katere je možno intenzivno obdelovati, pri-

merno obdelane. O tem kriteriju bo po predhodnem ogledu odločala pristojna komisija pri kmetijski zemljiški skupnosti.

5. člen

Ob vložitvi zahtevka za dodelitev sredstev po tem natečaju so prosilci dolžni predložiti:

— situacijski načrt zemljišča, kjer želijo izvesti melioracijo, v merilu 1/2880 ali 1:1000.

6. člen

Prosilci bodo na podlagi tega natečaja pridobili udeležbo sredstev KZS v višini 40 % stroškov strojnih del v hribovskem področju in 30 % stroškov strojnih del v ravninskem področju.

Pri izvedbi osušitve oz. hidromelioracij kmetijskih zemljišč je udeležba KZS v plačilu stroškov za drenažne cevi in gramoz brez prevoza le-teh.

7. člen

Rok za prijavo je 30. april 1983. Prijave pošljite pisмено na naslov: KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST OBČINE DRAVOGRAD, Meža št. 4 ali KMETIJSKA POSPEŠEVALNA SLUŽBA PRI TZO ODOR DRAVOGRAD, Meža št. 18.

Kmetijska zemljiška skupnost občine Dravograd:
Predsednik skupščine: Ivan Močilnik

GORENJE — FECRO — RAZISKAVE IN RAZVOJ

SODOBNO PRIDOBIVANJE IN HLAJENJE MLEKA

3

(Nadaljevanje iz 2. številke)

Izbira načina strojne molže zavisi od velikosti črede in načina vhlavljanja. Krave v manjših čredah so v hlevih privezane ob pregradah. Molzemo s sistemom molže v vrč, ali s sistemom molže v mlekovod za vezano rejo.

Molža z molznimi vrči je primerna za res majhno čredo in je s kvalitetnim strojem in rednem ter pravilnem oskrbovanju tudi kvalitetna.

Veliko večje težave nam lahko povzroča sistem molže v mlekovod pri vezani reji, čeprav nam olajša delo v primerjavi z molznimi vrči in poveča delovne učinke.

Pri zaprtem mlekovodnem sistemu je rešen transport mleka iz hleva v mlekarnico s pomočjo podtlaka po cevih. Zaradi tega moramo zagotoviti tudi primerno kapaciteto vakuumске črpalke. V malo večjih hlevih je mlekovod speljan prek krmilnih hodnikov, oziroma krmilnih miz. Da je možen prevoz hrane, morajo biti mlekovodi dvignjeni nad linijo transporta hrane in tu se tvorijo zamaški (čepi) mleka, podtlak pa niha, kar nega-

tivno vpliva na zdravje vimena in samo molžo. Temu se izogibamo lahko s posebnim dviganjem mlekovodov, da se vsaj delno ublaži tvorba zamaškov, še bolj pa je spuščanje mle-

kovodov v času molže. V ta namen so iznad krmilnih poti potrebni mlekovodni dvigni mostovi.

J. Kuder

(Nadaljevanje prihodnjič)

MARIJA KLAVŽ 1923—1983

Prišel je čas, ko bi morala zasedati lopato na svojem sončnem vrtu, a prišlo je drugače. Grobar je razkopal njen lepo zaraščen družinski grob. Odšla je, še preden je mogla prepustiti gospodinjstvo naslednici. Prerano, mnogo prerano!

»Tebe, kmečka mati, občudujem!«
Te misli sem prebral v mladosti, kdo ve kje. Spomnim pa se jih vselej, kadar se poslavljamo od kakšne kmečke matere.

Tudi ob slovesu Marije Klavž nisem mogel mimo tega priznanja, saj sem rajno dobro poznal, znana mi je njena življenjska pot.

Ko se je pred štiriinštiridesetimi leti odločila, da se priženi na grunt, je bilo to nekaj nenavadnega. Ni bila kmečka hči in vajena samo vaškega življenja. Kmečki ljudje so mno-

žično bežali z zemlje, ona pa je storila obratno! Prav zato je bila njena odločitev še bolj opazna in vredna občudovanja. Ni se ozirala na težave kmečkega stanu, pogumno je sprejela svojo odločitev, vztrajala in zdržala. Soseska se je čudila. Bila je lik pridne, izredno prizadevne kmetice.

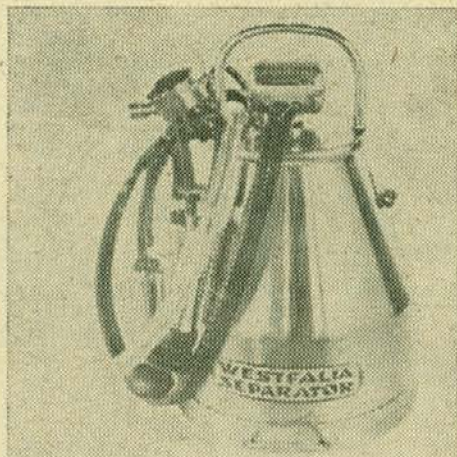
»Če je ljubezen, gre vse.«

Tako nekako je Micka pred leti izjavila pred TV kamero. Te njene besede so imele v slovenski javnosti velik odmev. To niso bile prazne, puhle besede, kajti to je dokazala tudi z dejanji. V svojem poklicu je bila uspešna zato, ker je ljubila moža in zemljo, ker je znala gojiti ljubezen v svoji družini. Ta njena čednost se je nalezljivo širila tudi med sorodnike, tudi med sosesko. To bi bil »recept« za marsikatero družino!

Takih kmečkih gospodinj bi potrebovali še in še. Iščejo jih mladi gospodarji, toda žal, najde jo le malokateri. Vsekakor je boljše živeti tam, kjer so boljši življenjski in delovni pogoji, kjer je zagotovljena popolna zdravstvena in socialna varnost! Zato se vedno znova vračamo k ugotovitvi, da smo v preteklosti veliko pogrešili, ker kmetijstvu nismo priznali mesta, ki mu v naši družbi gre! Posledice čutimo zdaj vsi!

Draga Micka! Tebi kot dobri kmetici, naj bodo v zadnje slovo izrečene tudi te misli.

Ajnzik

Molzna enota, ki je tudi zbiralec mleka

Naš oddih v letu 1983

Komaj smo prestopili prag novega leta in že smo začeli razmišljati o našem oddihu na morju. Po napornih delovnih dneh se bo krepko prilagel. Delavci LESNE bomo letos lahko letovali v letoviščih ob Jadranu, ki jih na kratko predstavljamo.

Hotel Bernardin v Portorožu ni potrebno posebej predstavljati, saj so bili delavci, ki so letovali v Portorožu do sedaj, zadovoljni, predvsem tisti, ki so imeli celotno oskrbo v hotelu. Le cene pijače in sladoleda so precej zasoljene. V mesecu marcu pa smo podaljšali pogodbo z Bernardinom še za nadaljnjih 5 let.

V kampu Lanterna pri Poreču so kontejnerji. Te smo nabavili lani v začetku sezone in jih postavili v lep borov gozdiček. Te dni pa se je odpravila ekipa delavcev iz TOZD gradenj, da bo priključila kontejnerje na vodo in kanalizacijo in s tem prispevali, da bo v njih res prijetno. Do plaže prideš po stopnicah, kar je prav prijetna rekreacija. Kamp je lep, trgovine so nove in dobro založene, prav tako restavracije, v katerih se lahko tudi hranite, pa tudi za zabavo je poskrbljeno.

V Punatu, na otoku Krku, bodo prikolice letos že tretje leto. V prejšnji sezoni smo jih dodatno opremili z novimi baldahini, velikimi hladilniki, klopami in mizami. Plaža je lepa, primerna za otroke. Vsi, ki ste navdušeni nudisti, pa se lahko kopate v »Akapulku«, ki je od Punata oddaljen 3 km.

Selce so vsem dobro poznane in priljubljene. Vsi, ki ste letovali v zadnjih treh letih, ste se lahko prepričali, da so jih TOZD, ki so se obvezali, da obnovijo hišice, res potrudili, saj so vse hišice lepo urejene. Sprememba v Selcah je v tem, da bo letos treba prinesiti s seboj svoje prevleke za posteljnino, ker je vsa posteljnina dotrajana.

Kot prejšnja leta se bomo tudi letos hranili v centralni kuhinji, cena hrane pa bo znana v drugi polovici aprila.

Naš stari znanec Filip Jakov je postal v lanskem letu bogatejši za lepo urejeno

plažo. Da bo tudi letos bivanje prijetno, bosta poskrbela zakonca Cestnik, ki vestno opravljata svoje delo. Do pričetka sezone bomo obnovili dotrajan sobni inventar ter popestrili teraso z novimi mizami in stoli.

Zaradi porasta življenjskih stroškov smo na IV. seji komisije za rekreacijo in počitniške domove sklenili, da bomo lansko regresirano ceno povišali za 20%, ostali razpisni pogoji pa bodo enaki kot lani. Izmene bodo 10 dnevne, sezona pa bo trajala od 10. 6.—18. 9. 1983.

Regresirane cene v naših počitniških objektih znašajo.

	Filip Jakov	Portorož soba pri zasebniku	Bernardin	Selce — brez
člani kolektiva	420	325	430	85
otroci od 2—10 let	205	205	205	15
zaposleni zakonci	480	430	505	115
otroci tujih od 2—7 let	300	300	360	150
tuji nad 7-let	610	610	650	200

Morebitne odjave morate sporočiti najkasneje do 1. 5. 1983. Po tem roku bodo opravljene odjave le v primeru bolezni, hujših poškodb, smrti in službenih zadev, za kar bo potrebno predložiti potrdilo.

Vsi delavci LESNE smo se morali do 15. 3. 1983 odločiti ali bomo prispevali svoj delež k znesku 918.350,00 din za usposobitev vseh počitniških objektov. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je ve-

čina TOZD že poslala pozitivne sklepe, nekateri pa še o zadevi niso razpravljali in so obljubili, da bodo to storili v najkrajšem času. Zavedati se moramo, da so ti objekti naši, in da si bomo samo z združenimi močmi omogočili prijeten oddih in si nabrali moči za preostali del leta.

Referent za družbeni standard
Danica Petek

Franjo Sgerm, dipl. inž.

4

Žage na Slovenskem

(Nadaljevanje iz 3. številke)

List je dvigovalo elastično deblo ali ranta, privezana h kolu, dobro zabitemu v zemljo, oprto na vilasto oporo ali stebel. To je bil v resnici prvi stroj na vodni pogon, ki je osvobodil človeka napornega ročnega žaganja hlodov za pridobivanje desk in lat.

Seveda si lahko mislimo, da so bile okvare in zastoji na dnevnem redu in da so mojstri pri odpravljanju nastalih okvar razmišljali tudi o izboljšavi teh naprav, kar je vodilo k boljšim konstrukcijam tako pogonskih kot tudi žagalnih naprav. Razrez teh žag verjetno ni presegel 100 m³ hlodovine letno. Po danes znanih podatkih obdobje francoskih žag ni trajalo niti sto let.

5.1.2. Druga generacija žag — beneške žage — venecijanka

Leta 1333 je na Koroškem obratovala žaga v kraju Raufen pod Groppensteinom v dolini Melice — Möllthal, občine Zg. Bela — Ober Felach, pri kateri se prvič pri nas pojavi ime — venecijanka. Ta je danes tudi prva znana žaga na Koroškem sploh iz časov, ko je bila ta dežela še pretežno slo-

Pohorska žaga v zimi

venska. Nedvomno je ta žaga bistveno vplivala na širjenje žag ne samo na Koroškem temveč tudi v Dravski dolini na Štajerskem.

V kolikor se beseda — venecijanka pri Raufenski žagi morda nanaša le na »beneški jarem«, se ne bomo veliko motili če trdimo, da so vzorec za to žago ali pa samo za jarem dobili iz Benečije. Še le, ko bodo raziskani beneški in italijanski viri glede žag v njihovih alpskih pokrajinah, bomo o tej zadevi lahko rekli zadnjo besedo. Iznajdbo in uvedbo lesenega jarma z vodili lahko štejemo med največji tehnični (Nadaljevanje na 10. strani)

dosežek žag na vodni pogon. Ta je bil tako uporaben, da je vzdržal vse do današnjih dni, le da so ga v zadnjem obdobju začeli zamenjavati z železnim jarmom.

Z iznajdbo in uvedbo jarma je bila tesno povezana tudi iznajdba ojnice ter neposredni pogon z vodnega kolesa preko gredlja na ojnico in jarem. Brzini žaganja so morali prilagoditi tudi malo vodno kolo — kobacelj premera 70—100 cm. Take žage so se postavljale predvsem tam, kjer je bilo dovolj vode in vodni padec vsaj 4 m. Pri enem zavrtljaju kolesa in gredlja je napravil jarem z listom prazen hod navzgor in polni rez navzdol. Na sekundo je napravil en do tri ali več zavrtljajev, odvisno od količine vode in vodnega padca. Količina razrezanih hlodov je bila spočetka 100—150 m³ letno. Voz za vpenjanje hloda med žaganjem z mehanizmom za njegovo pomikanje je poleg jarma drugi najpomembnejši del naprav v žagalnici. Do danes nam še ni uspelo odkriti kje in kdaj je bil voz prvič vgrajen v žago. Tudi za Raufensko žago ne vemo ali je že imela voz in kako je potekalo pomikanje hloda. Obstaja sicer možnost, da je že takrat obstajal voz ali vsaj vozu podoben mehanizem oz. naprava. Tudi za prve znane žage iz Nemčije iz leta 1322 in pozneje ne vemo ali so že poznale jarem in voz ali pa so bile le izboljšane kopije francoske žage.

V kolikor je bil voz istočasno vpeljan v žage kakor beneški jarem, potem lahko rečemo, da je bila osnovna konstrukcija žage na vodni pogon že takrat, to je pred 650 leti, v celoti zaključena. Taka je ostala nespremenjena vse do danes. Če pa nam bodo arhivi odkrili, da je bil voz časovno in krajevno odkrit in vpeljan v žago izven Benečije oz. Italije, potem bodo morali naši znanstveniki te žage uvrstiti v novo generacijo žag.

Več kot 200 let so žage tega tipa obratovala nespremenjene. Šele leta 1575 so pri Regensburgu na Bavarskem prvič imele vpete v jarem dva in več listov. Pri nas pa je Žumer odkril, da je žaga na Puštal pri Škofji Loki leta 1592 tudi žagala z dvema listoma. Z uvedbo dvo ali večlistne žage se je tudi količina razrezane hlodovine podvojila ali celo potrojila pri 10 urnem delovnem času. Pred dobrim stoletjem so te žage zopet le dopolnili. Vgrajevati so jim začeli cirkularje (robnike). To je bilo okoli 10 m dolgo nosilno ogrodje z valji, na katerih se je ročno pomikala najmanj 5 m dolga miza. V sredini je bila nameščena krožna žaga — cirkularka robilka. Vsa naprava je bila postavljena na obvodni strani žagalnice, katero je bilo potrebno le nekoliko razširiti. Pogon krožne žage je bil urejen preko jermenice na gredelj z jermenimi.

Že kaka desetletja popreje so začeli debele kovane liste zamenjavati s tanjšimi iz valjanega železa in končno iz valjanega jekla. Lesene ležaje so najprej zamenjali z železnimi in končno z krogličnimi, lesene jarme in vodila pa z železnimi. Vse te izboljšave so pripomogle, da se je učinek žaganja in izkoristek povečal, napadla pa je kvalitetnejša ravna, gladka in enakomerno debela roba. Posebno izdelava tankih jeklenih listov v zadnjem obdobju je omogočila zožitev reza od prvotnih 9 mm na 1,8—2 mm ali za več kot štirikrat in je količino žagovine znižala na okoli 8 %. Do leta 1940 se je na teh žagah žagal pretežno konični les, kot ga je pač zahteval slavonski in ogrski trg in ki se je skoraj vedno ujema tudi z konično obliko hlodov. Tak način žaganja je omogočil, da se je izkoristek pri žaganju debele dvopalčne robe 48—50 mm povzpelo celo na 75 %, pri palčni (colski) robi pa od 68—70 % (po meritvah in izračunu 1935). Le v izjemnih primerih pri zelo konični in nekalitetni hlodovini je znašal izkoristek okoli 50 %. Stranske manjvredne robe

niso poznali, saj je bila ta vključena v glavni najvrednejši izdelek — desko. Krajnike, v kolikor jih niso doma uporabili za plotove, so prodali drugim porabnikom ali pa rudnikom. Remeljne so uporabili za kurjavo, le v odročnih in oddaljenih dolinah so segnili pri žagah ali po so jih sežigali. Žagovina pa se je smatrala kot čisti odpadke, kajti le male količine so uporabljali za nastilj konjem.

Zaradi tega je bila v preteklem pa tudi v sedanjem obdobju neupravičena kritika lesarjev, gozdarjev in ekonomistov češ, da znaša izkoristek žag venecijank le 50 % (Sotošek 1937). Pri vsem tem pa v kolikor ni šlo za nepoznavanje dejanskega stanja in namernega omalovaževanja žag venecijank iz konkurenčnih razlogov, je tako pisanje le navidez afirmiralo polnojarmeriške žage, ki so bile usposobljene žagati le paralelno robo v ogromnih količinah in konkurenčnih cenah tako, da so uspeli povsod izpodrinuti na trgu konično blago. Današnje najsodobnejše žage so se do danes komaj približale tisti zgornji meji izkoristka, ki so ga izboljšane venecijanke pri žaganju koničnega lesa dosegle že pred več desetletji! Ne samo venecijanke, temveč konično žagano blago je dalo tako visok izkoristek!

Še eno prednost so imele te venecijanke. Konstruirali in gradili so jih lahko vsi spretni tesarji, skoraj v celoti. Le železne dele so izdelovali bližnji kovači, zahtevnejše pa bližnje fužine vse do lista in pile. Le sodobni listi in ležaji so bili že tovarniški izdelki, vključno s krožno žago.

Zaradi teh odličnih lastnosti so tovrstne venecijanke lahko vzdržale tudi konkurenco sodobnejših strojev v zadnjem 130-letnem obdobju in bodo še vnaprej uspešno žagale v določenih krajih; verjetno še dolgo dolgo časa!

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Kadrovske vesti

Prišli v TOZD — februar 1983

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloga in opravila, ki jih bo opravil — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM
Drofelnik Francka, 1. 2. 1983, pomoč pri kuhanju in strežbi — Planinsko društvo Črna

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Uran Danilo, 1. 2. 1983, mehanik, Maks Šuler — privatnik

TOZD ŽAGA OTISKI VRH
Javornik Marjan, 8. 2. 1983, brusar žag. listov, Tovarna usnja Slovenj Gradec

TOZD ŽAGA MUŠENIK
Skarlovnik Zlatka, 1. 2. 1983, merilec žag. lesa, TOZD TP Prevalje

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Velunšek Anton, 8. 2. 1983, manipulator žag. lesa, Železarna Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Musić Husein, 3. 2. 1983, pomoč pri stroju, —

Baltić Muhamed, 3. 2. 1983, pomoč pri stroju, —

Mandić Mato, 17. 2. 1983, pomoč pri stroju, —

TSP RADLJE PODVELKA

Petrežinek Anton, 17. 2. 1983, priroj. dolž., —

Auberšek Jože, 21. 2. 1983, obratni električnik, JLA

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Salkanović Husnija, 3. 2. 1983, gradbeni delavec, —

Baljak Željko, 3. 2. 1983, gradbeni delavec, —

Radivojević Slavomir, 5. 2. 1983, gradbeni delavec, —

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Metelko Franc, 1. 2. 1983, nakladanje in razklad. got. izdel., —

Podpečan Vinko, 4. 2. 1983, nakladanje in razklad. got. izdel., —

Kajtažovič Janez, 14. 2. 1983, priprava in odpiranje modelov, Železarna Ravne na Koroškem

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Napotnik Srečko, 16. 2. 1983, pomož. miz. dela, Gašper Radlje
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA
POMENA SLOVENJ GRADEC
Mori Jože, 15. 2. 1983, delavec pri urejanju gozdov, prva zaposlitev
Odšli iz TOZD — februar 1983

Primek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal —
Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM
Sevčnik Marjan, 5. 2. 1983, sekač, Tovarna lepenke Prevalje
Mladenović Borivoj, 16. 2. 1983, gojitveni delavec, —
TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Urh Ludvik, 11. 2. 1983, sekač, invalid. upokojevec
TOZD ZAGA MUŠENIK
Strmšek Franc, 31. 12. 1983, dovoz hlodovine v žago, —
Radovanović Savo, 18. 1. 1983, dovoz hlodovine v žago, —
TOZD ZAGA VUHRED
Zavernik Marija, 17. 2. 1983, skladiščni delavec, —
Kranjc Jernej, 23. 2. 1983, skladiščni delavec, —
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Herič Jože, 5. 1. 1983, izdelava palet, —
Krajnc Martin, 20. 1. 1983, manipul. got. izdelkov, Rudnik Mežica
Skarlovnik Zlatka, 31. 1. 1983, skoblj. na skobeljnem stroju, TOZD
Žaga Mušenik
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Ramšak Konrad, 4. 2. 1983, strojno vzdrževanje, Tekstilna indu-
strija Otiški vrh,
Gangl Marjan, 11. 2. 1983, vodja stroja, TIP Otiški vrh
Praprotnik Anica, 25. 2. 1983, pomoč pri stroju, —
Ramšak Irena, 28. 2. 1983, vodja spl. služb, Elektro Slovenj Gradec
TOZD TSP RADLJE OB DRAVI
Milan Vodusek, 9. 2. 1983, ekstrudor, Ingmag Josip Dol
Behin Josip, 16. 2. 1983, kotlovničar, —
Konečnik Ivan, 28. 2. 1983, direktor, Merx Celje
Kure Zlatko, 28. 2. 1983, vodja odpr. servisa, Blagovni promet
Zavcer Ferdo, 28. 2. 1983, odprema, Blagovni promet
Miholač Rudi, 28. 2. 1983, viličarist, Blagovni promet
Šubernik Milan, 28. 2. 1983, skladiščni delavec, Blagovni promet
Mravljak Peter, 28. 2. 1983, skladiščni delavec, Blagovni promet
Hernah Janko, 28. 2. 1983, skladiščni delavec, Blagovni promet
Krivograd Julka, 28. 2. 1983, pomoč. skladiščnika, Blagovni promet
Vrenčur Jožica, 28. 2. 1983, administrator, Blagovni promet
Zavcer Rajko, 28. 2. 1983, pomoč. skladiščnika, Blagovni promet
Tomis Drago, 28. 2. 1983, serviser, Blagovni promet
Valenti Miran, 28. 2. 1983, serviser, Blagovni promet
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Barunčič Ruža, 14. 2. 1983, čistilka, Prevent Slovenj Gradec
Skobir Branko, 28. 2. 1983, traktorist, TOK Slovenj Gradec
TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
Metelko Franc, 9. 2. 1983, nakladanje gotovih izdelkov, —
Mešič Dragiša, 12. 2. 1983, izdelava tapet. izdelkov, TOZD Prevent
Repotočnik Vinko, 14. 2. 1983, Medobčinske inšp. službe Dravo-
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Štinjek Emica, 28. 2. 1983, pom. adm. dela, —

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	40	3	43
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	141	12	153
Gozdarstvo Radlje	135	23	158
Gozdarstvo Slovenj Gradec	37	3	40
TOK Gozd. Radlje	30	4	34
TOK Gozd. Ravne	28	6	34
TOK Gozd. Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	48	6	54
Žaga Otiški vrh	58	15	73
Žaga Mušenik	34	8	42
Žaga Vuhred	70	10	80
Tovarna pohišstva Prevalje	76	143	219
Tovarna pohišstva Pameče	141	183	324
TSP Radlje-Podvelka	163	150	313
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	206	27	233
Gradnje Slovenj Gradec	63	8	71
Transport in servisi Pameče	135	13	148
Centralno les. sklad. Otiški vrh	44	4	48
Nova oprema Slov. Gradec	162	135	297
Delovna skupnost Slov. Gradec	76	119	195
Blagovni promet Slov. Gradec	89	64	153
Interna banka Slov. Gradec	4	31	35
	1841	974	2815

Darinka Cerjak

Biserina poroka Klančnikovih

Že dolgo sem si želel, da bi tudi v našem glasilu predstavil jubilej, ki se tu na Koroškem gotovo ne slavi pogosto. Izkoristil sem priložnost in se napotil h Klančniku v Podklanec, da izvem kaj več o slavljenih Alojzu in Mariji Kogelnik.

Povprašal sem sina po starših. Povedal je, da so oče bolni in mati jim strežejo. Zaupal sem mu svoj namen in pokramljali smo o njunem dolgem skupnem življenju, ki sta ga znala kljub mnogim težavam složno premagati.

Komaj je Klančnikov Lojze odrasel v postavnega fanta, ga je v svoj vrtinec potegnili prva svetovna vojna. Namesto vasovanja na vasi je okušal vojne grozote, bil dve leti italijanski ujetnik.

Po vrnitvi so ga namenili za naslednika kmetije in Lojze si je moral poiskati gospodinjjo. Za roko je zaprosil deset let mlajšo Robinovo Micko.

Klančnikova ob biserni poroki

V zakonu se jima je rodilo dvanajst otrok, šest deklic in šest dečkov, od katerih je živih še osem. »Prvi dve deklici sta mi druga za drugo umrli in takrat sem mislila, da si ne bom mogla ustvariti družine. Tudi zdrava nisem bila najbolj in si nikoli nisem mislila, da bom dočkala tako visoko starost,« je povedala mati. Življenje ne prizanaša z udarci. »Kdaj vam je bilo najtežje?« jo vprašam.

»Ja, neko zimo me je hudo začela boleti noga v kolenu in je močno otekla. Morala sem v bolnišnico na zdravljenje. Čez nekaj dni pa so pripeljali v bolnišnico mojega dvanajstletnega sinka, ki se je pri zimskem športu smrtno ponesrečil nekje na Kremžarici. Zdravniki mu niso več mogli rešiti življenja. Kljub hudim bolečinam sem prosila zdravnika, da bi smela na sinov pogreb, a so mi odsvetovali in rekli, da s tem lahko izgubim še nogo in morala sem se ukloniti zdravnikovemu nasvetu.«

Kakšne so bile bolečine v njenem srcu, ve samo mati, ki se znajde v podobnem položaju. Še dobro, da čas celi rane! Zdaj jima dela družbo in ju obiskuje osemnajst vnukov in šest pravnukov.

Kakor so mi povedali drugi, je Klančnikova družina uživala zaupanje med sovaščani, saj je bil Lojze v bivši Jugoslaviji podžupan dravogradske občine, dolgoletni član upravnega odbora in nekaj časa tudi predsednik slovenske hranilnice in posojilnice v Dravogradu. Ves čas pa je bil predsednik živinorejsko pašne zadruge. Po vojni je bil prvi predsednik krajevnega ljudskega odbora za Črneče. Bil je tudi ustanovni član in pozneje večletni član upravnega in nadzornega odbora LD Črneče Libeliče.

Ob vseh številnih funkcijah moža Alojza, ki bo letos dopolnil devetdeset let, je žena Marija pogosto podpirala vse štiri hišne vogale s skrbnostjo in toplino, s katero sta oba vzgojila tudi svoje potomce.

Ta zapis zaključujem z željo, da bi ata kmalu ozdravel in bi oba skupaj dočkala še veliko lepih in zdravih let. Tem željam se pridružuje tudi naše uredništvo in vsi, ki Klančnikove poznajo.

Ludvik Mori

70. jubilej tete Frančke

Francka Pačnik

Pred enim mesecem je na svojem rojstnem domu pri Sačlunu obhajala svoj sedemdeseti jubilej. Vsa ta leta njenega življenja so bila en sam dolg naporen delovnik. Njeno običajno delo je bila peka kruha in molža. Sedaj jo nadomešča molzni stroj in nečak. Priljubile so se ji strmine na 700 m nadmorske višine, ki jih ni mogla nikoli zapustiti. Vso svojo mladost in moči jim je darovala. V prijetni lesení kočici je živela s svojimi starši. Veliko je pomagala pri delu svojim bratom, sestram in sosedom. Koliko noči je prečula pri bolnikih.

Nam nečakom je bila kot draga mama. Ni imela svoje družine, a imela je nas. Nikoli nas ni karala, znala pa nam je vedno lepo svetovati. Vsako delo ji je steklo in vedno je bila lepo in snažno oblečena. Ko sem bila še majhna, sem se vedno bala, da bi se kam omožila.

Mama je doraščajoče hčere izročila njej v varstvo. Vsa štiri dekleta smo se srečno in pošteno poročile, ker smo jemale ljubezen resno. Prišel je čas, ko smo se ena za drugo poslavljale od toplega doma in kakor mami, je tudi njej krvavelo srce ob času slovesa. Tudi sedaj je vsa v skrbeh in ne more spati, če ni koga od domačih pravi čas domov.

Ko sem se omožila na to posestvo, mi je velikokrat prišla pomagat delat. Že od daleč sem zagledala njeno belo ruto in srce mi je veselo poskočilo. Vedela sem, da bo dva ali tri dni ostala.

Vsa utrujena je večkrat odšla, kar s polja, v mraku uro daleč domov. Včasih jo je priganjalo še slabo vreme. Takrat se mi je vedno zasmilila. Težko mi je bilo, da je nisem prej spustila domov. Leta so potekla. Sedaj pride poredko le še na obisk. Pri delu mi že pomagajo otroci. Zelo sem ji hvaležna za vse dobro, kar je storila zame.

Želimo ji še mnogo zadovoljnih in zdravih let.

Mihaela Lenart

Gank ob tej kočici poleti prekriva bujno raznovrstno cvetje.

Nov otroški oddelek bolnišnice v Slovenj Gradcu

Ko ste nezadovoljni s stanjem in morda že sami s seboj, ko čutite nasprotovanje, krivico, ko bi hoteli lepše, boljše, takrat ne vrzite puške v koruzo. Ne umikajte se pred težavami, ne tarnajte nad svetom. Poskusite, poskusite za vsako ceno stanje spremeniti! S svojim delom, s svojim vzorom, s svojo žrtvijo. Ne v malodušje in iz avditorija gledati, kaj se dogaja na odru življenja! Pojdite na oder! Akterji bodite! Vrgli vas bodo ven. Pojdite znova. To je življenje. Ustvariti ga moramo sami. Resnično, čisto ničesar ne nastaja samo od sebe, ne velike, ne male reči. Vse je delo naših rok in odraz naše volje.

Zunanja podoba novo zgrajene stavbe otroškega oddelka bolnišnice v Slovenj Gradcu. Foto: F. Hovnik

Bolnišnica v Slovenj Gradcu ima svoj dolgoročni načrt razvoja. Izgradnja otroškega oddelka je bila vključena v ta načrt pred petindvajsetimi leti.

Po vseh potrebnih in nepotrebnih težavah, objektivnih in subjektivnih zavorah je kolektivu bolnišnice v Slovenj Gradcu uspelo:

osmega marca letos so materam, otrokom in nam odprli nov otroški oddelek.

Res še ni čisto dokončan. Po vztrajnosti in prizadevnosti kolektiva in drugih somišljenikov pa sodimo, da bomo tudi o končanju del na otroškem oddelku lahko kmalu pisali.

V kakšnih razmerah je živel otroški oddelek do sedaj in kaj smo z novim pridobili, pa bi bilo treba širše opisati.

Kolektivu bolnišnice in drugim pa hvala, da pred težavami niso klonili. Bodrilo jih naprej.

Jure Šumečnik

DOPISUJTE V GLASILO

DOPISUJTE V GLASILO

DOPISUJTE V GLASILO

Kramljamo o žganjarjenju

Za uspešen razvoj kvasnic in s tem alkoholnega vretja so potrebni nekateri pogoji: prehrana kvasovk, temperatura, zrak in seveda še vrsta okoliščin, ki jih tukaj ne bomo navajali. Kvasnica lahko dolgo časa preživi tudi v manj ugodnih okoliščinah.

Za svojo prehrano potrebujejo kvasnice predvsem vodo, kisik, dušik, kalij in še nekaj drugih kemičnih elementov. Vsi naštetih elementi se nahajajo v masi, ki smo jo pripravili za alkoholno vrenje. Omenili smo že grozdni in sadni sladkor. Za kvasovko je to vir energije za življenje in razmnoževanje, hkrati pa se s tem ustvarja alkohol in ogljikov dvokis. Kvasovke se v glavnem razmnožujejo z brstenjem. Materina celica tvori mlajše celice, ki se v določenem času oddvojijo od nje in postanejo samostojne. V ugodnih pogojih lahko nastane na dan osem ali celo več novih celic iz ene odrasle. Pred sto leti je veliki francoski kemik Louis Pasteur ugotovil, da porabi kvasovka za svojo izgradnjo 5% vsega sladkorja, ostalega pa pretvori v alkohol in CO₂.

Toplota je za uspešen razvoj kvasnic izrednega pomena. Če nas v jeseni preseneti hladno vreme ali pa je prostor v katerem kvasimo nasploh prehladen, alkoholno vrenje sploh ne nastopi. Ta pojav lahko izkoristimo v primeru, če želimo imeti skozi vso zimo in zgodaj spomladi sladek mošt. Če ga stisnemo v hladnem obdobju in ga hranimo na hladnem, ni potrebna zamudna pasterizacija, oziroma prekuhavanje. Ugotavljajo, da je najmanjša toplota, ki je potrebna za vrenje okrog 6° C, najvišja pa je lahko okrog 40° C. Vrenje se najbolj ugodno razvija okrog 15 do 25° C. Nekaj toplote ustvarjajo v masi, ki vre, tudi kvasovke same. Pri počasnem in dalj časa trajajočem vrenju, se praviloma tvori več alkohola kot pri burnem in kratkem. Zgodilo se je že, da so nekateri namočeno maso zavrgli, ker ni alkoholno zavrela v določene

nem času. Niso upoštevali temperature okolja v katerem so pričakovali alkoholno vrenje. Kadar ni možnosti, da bi prostor umetno ogreli, moramo potrpeti do naslednje pomladi, da se nam prostor ogreje in s tem alkoholno vrenje nastopi samo od sebe.

Kaj pa storiti v primeru, če nam zmrzne alkoholno že prevreta masa? Tisti, ki so kuhali takšno premrznjeno maso, pravijo, da jim je namesto alkohola pritekla iz kotla voda. Voda je bila sicer aromatična, ni pa vsebovala alkohola. V jezi nekateri kvašeno vsebino zavržejo, češ prevreta masa pač ne sme zmrzniti. Srebre Pavel-Hlevnik iz Jazbine zatrjuje drugače: Ljudje se jezijo po nepotrebem in povrhu si delajo še škodo. Prekvašena zmrzla masa res

ni za kuhanje. Potrebno je samo počakati do nastopa toplejšega obdobja, da se zmrzal stopi in masa ponovno ogreje. Tista masa daje v takšnem primeru ravno toliko in tako dobrega žganja kot takšna, ki ni zmrznila. — Morda bo ravno to vprašanje izziv preizkušenim žganjarjem, da se bodo okorajžili in v Viharniku zapisali svoje izkušnje o ravnanju z alkoholno sicer prevreto a zmrznjeno vsebino.

Zrak je za razvoj kvasnic tudi potreben, ker kisik, posebej še v začetku, pomaga pri vrenju. Sicer pa moramo zrak iz namočene vsebine odstraniti, ker nam lahko v nasplošnem primeru masa splesni ali cikne. Kadar vlagamo tropine ali podobne polsuhe in suhe snovi, ne moremo mase tako stlačiti, da bi iz nje odstranili ves zrak. Najbolje je, da posodo napolnimo in vsebino stlačimo ter jo nazadnje še zalijemo z vodo. Tako bomo zrak najbolj zanesljivo odstranili. Tudi alkohol se v mokri masi manj razgubi.

(Ni lektorirano)

Andrej Šertel

Našla sva se

*Iskala sva,
ti si iskal mene,
jaz sem iskala tebe.*

*Iskala sva se
in našla sva se,
a potem nisva našla poti,
tiste poti,
ki pelje v življenje,
k sreči.*

*Prenehala sem tavati
in začela živeti tu,
v samotni,
v svojih pesmih.*

*Ti pa še vedno iščeš,
iščeš, morda, mene?
A nikoli me ne najdeš,
nikoli več...*

Suzana Praper

POPRAVKI

V VIHARNIKU št. 3/83 so se pojavile napake tudi v prispevku PORABA TOPLOTNE ENERGIJE V LESNI avtorja Ivana Kopa.

Pod točko 2.a lubje: CLS Otiški vrh,

MARLES Radlje, se pravilno glasi: CLS Otiški vrh, MELES Radlje.

Pod točko 3, 11. vrstica se pravilno glasi: Ta se bo dal izkoristiti z zgorevanjem prahu v novem sušilniku.

Ponovno objavljamo tudi glavo tabele:

objekt	inst. moč MW	poraba srednje težkega olja t/leto	poraba lesnih ostankov t/leto	ekvivalent v olju t/leto	prihranek z vračanjem zraka, t/leto
--------	-----------------	--	-------------------------------------	--------------------------------	---

Avtorju prispevka in bralcem se opravičujemo za neljube napake.

Uredništvo

Sanacijski program TOZD TSP Radlje - Podvelka

Znana situacija v tozdu tovarni stavbnega pohištva Radlje-Podvelka je narekovala nekatere spremembe tako v Lesni kakor tudi v TOZD. Cilj vseh dosedanjih akcij je, rešiti se iz težav in to ne samo za kratek čas, rešitev mora biti trajna. Sanacijska komisija in strokovne službe so pričele s svojim delom v začetku meseca februarja. Roki za sestavo sana-

cijskega programa pa so po sklepu skupščine občine Radlje izredno kratki.

Analizirali in prekontrolirali smo vse normative kalkulacij in kalkulacije same, analizirali čase — izrabo časa, preseganje norm po oddelkih in po enotah, cene reprodukcijskih materialov, možnosti najracionalnejših in najcenejših nabav itd. Preanalizirali smo tehnološke postopke, posebej še linije za krojenje, dolžinsko spajanje in debelinsko lepljenje elementov — skupno imenovano linijo DIMTER ter istočasno usposobili to linijo za redno obratovanje in doseganje planirane kapacitete.

Vso skrb smo posvetili izkoristku lesa, posebej še izrabi tistih ostankov, ki niso odpadki (Nadaljevanje na 15. strani)

TONE MAČEK
merilec lesa pri kamionih

Več desetletij je bil merilec lesa pri kamionih. Zelel je ostati vso delovno dobo pri delu z lesom, saj je tudi izučen mizar, vendar je moral zaradi poklicne bolezni predčasno zapustiti delo in se invalidsko upokojiti meseca januarja 1983.

Vesten, ubogljiv in pronicljiv, kot je bil v službi, je ukanil in prehitel kolektiv tudi ob odhodu v pokoj.

Prej, kot so se sodelavci v VIHARNIKU uspeli zahvaliti za njegov delovni prispevek pri proizvodnem delu na obratu, je sam sestavil pesmico o delovnem utripu in življenju merilca lesa pri kamionih, ter se tako čisto izvirno, po svoje, poslovil od delovnih tovarišev.

Tovarišu Tonetu želimo, da bi tako srečno, kot je izmeril, izvozil in oddal več stotisoč kubikov gozdnih sortimentov, kmalu okreval tudi pri zdravju, obdržal njemu značilen humor še v naprej in užival, veder in čil v težko prisluženi upokojitvi, saj še ni dolgo, ko je srečal »ABRAHAMA«.

Srečanja s Tonetom nam bodo tudi v bodoče vedno draga, pa bila osebna ali preko pismenk in sporočil v Viharniku.

Karel Dretnik

OPRAVIČILO

Sorodnikom, znancem in bivšim sodelavcem pokojnih Franca Borovnika in Ignaca Makovška se opravičujemo za neliubo zamenjavo fotografij v VIHARNIKU št. 3/83. Do napake je prišlo, ker pri avtorski korekturi ni bilo na razpolago slikovnega gradiva.

Ponovno objavljamo obe fotografiji in pravilna podnapisa.

Uredništvo

Franc Borovnik

Ignac Makovšek

MAMI V SLOVO

Marija Jeromelj

6. februarja 1983 si se v zgodnjih jutranjih urah za vedno poslovila od nas. Srčna kap ti je pretrgala nit življenja. Naša bolečina je neizmerna. Vse prehitro se je končalo tvoje življenje.

Ne moremo razumeti. Včeraj še vsa vesela, polna energije, želja in načrtov za prihodnost, danes tako tiha, mirna.

Nekoč te je naša bolečina ganila. Trpela si z nami, nas tolažila, danes pa ti ni mar naših solza, prošenj, klicev. Ostajaš nema.

Pred 40 leti si se poročila na Bedenikovo. Življenje na kmetiji je bilo trdo, polno neprestanega garanja in nenehnih odrekanih, večni boj za lepše življenje svojih otrok.

S požrtvovalnim delom in neizmerno voljo sta z očetom ustvarila lep dom, v katerega se otroci radi vračamo.

In nenadoma smo te izgubili. Čisto tiho si odšla. Nismo se znašli, bolečina je bila prehuda in pokopali smo te tako skromno, kot je bilo skromno tvoje življenje.

V naših srcih bo ostal svetel spomin na tebe mama, saj smo te imeli neizmerno radi.

Vsi tvoji

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličje in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983

(Nadaljevanje s 14. strani)

pa jih ni mogoče uporabiti za lepljenje. Enake pristope smo opravili pri analizi izrabe in uporabe kitov, premazov, stekla in še vrsto drugih drobnih pristopov, vse s ciljem, da znižamo stroške in povečamo produktivnost.

Vse to ni moglo bistveno vplivati na rezultate prvih mesecev letošnjega leta in bodo v celoti vsi ukrepi uvedeni v začetku meseca maja, ko začne prvi mesec proizvodnje po sanacijskem programu. Časa nimamo veliko, zato se na vse te ukrepe pripravljamo z vso močjo in vsakega tudi sproti uvajamo. Upamo, da nam bo uspelo izvršiti vse potrebne priprave, posebej še tiste, ki predstavljajo nove izdelke in pri katerih trenutno še niso rešeni vsi tehnični in tehnološki problemi.

Pripravili smo tudi novo organizacijo, ki zagotavlja vodenje TOZD tako, da je možno izvajati sanacijo. Tudi organizacijo že uvajamo kljub temu, da še ni v celoti do podrobnosti izdelana. Eden bistvenih ciljev nove organizacije je obračun proizvodnje po delovnem nalogu. To bo omogočilo obvladovanje stroškov po posameznih delovnih nalogih — izdelkih, na drugi strani pa urediti nagajevanje glede na porabo materialov, čas in kvaliteto.

Sanacijski program je izdelan in je bil poslan vsem, ki bodo na ta ali oni način odločali o usodi naše temeljne organizacije. Poslan je bil 30. marca in bo v razpravi do 30. aprila.

Sanacija TOZD traja do leta 1985 s tem, da že v letu 1984 ustvarimo sklad skupne porabe, se pravi, da poslujemo pozitivno. Zavedamo se odgovornosti, ki so pred nami, saj so

podatki pokazali, da ni mogoče izvesti sanacije na podlagi proizvodnje oken. Potrebno je bistveno prestrukturirati proizvodnjo, bistveno povečati izvoz na zapadna tržišča in poiskati nove polizdelke in končne izdelke. Novi izdelki predstavljajo vspešno zadolžitev, s tem nismo kalkulirali v ocenah uspešnosti sanacije.

TOZD ima take obveznosti, da bi zmanjšanje zaposlenih tako podražilo splošne stroške v posameznem proizvodu, da sanacija praktično ni izvedljiva. Zato so v proizvodnih planih sanacijskega programa vključeni vsi delavci, ki so sedaj zaposleni, to je 313 delavcev in v letu 1984 se število zaposlenih poveča na 318 delavcev.

Celotna proizvodnja bo v letošnjem letu realizirana na obstoječih tehnologijah, le z manjšimi spremembami in dopolnitvami. Za končno prestrukturiranje pa je potrebna že v letošnjem letu investicija, ki zagotavlja povečano proizvodnjo lepljenih elementov. To povečuje na eni strani izvoz, na drugi strani pa omogoča razvoj izdelkov na osnovi lepljencev. Ta investicijska naložba je tudi ključ sanacije in mora biti aktivirana že v začetku leta 1984.

Sanacijski program, ki je v razpravi, ima dovolj podatkov za učinkovite razprave. V TOZD si želimo, da bi bil sprejet, to nam omogoča obstoj, istočasno pa nalaga odgovorno delo. Želim, da bi vsi, tudi tisti, ki so ob sestavi sanacijskega programa stali ob strani, pomagali s svojim strokovnim znanjem doseči realen cilj, ki smo ga zapisali z besedami in številkami v sanacijskem programu.

Janez KOMLJANEČ, inž.

ALI ŽE VESTE,

— da imajo naši kmetje na področju koroške kmetijske zadruge TZO »LEDINA« Slovenj Gradec okrog 600 traktorjev;

— da imajo naši kmetje na področju koroške kmetijske zadruge TZO »ODOR« Dravograd okrog 250 traktorjev;

— da imajo naši kmetje na področju koroške kmetijske zadruge TZO »TRATA« Prevalje okrog 500 traktorjev?

ALI PA TUDI VESTE,

— da se je predavanja o prometni varnosti in o varni vožnji s traktorjem, ki so ga organizirali kmetijski pospeševalci »LEDINA«, »ODOR« in »TRATA« skupno s službo varstva pri delu koroške kmetijske zadruge in prometne milice Slovenj Gradec udeležilo:

oseb

na TZO »LEDINA« Slovenj Gradec	22
na TZO »ODOR« Dravograd	65
na TZO »TRATA« Prevalje	30

Ali pa veste tudi to, da se vsako leto pri nas na koroškem področju, torej na področju koroške kmetijske zadruge, smrtno ponesrečijo trije traktoristi, trije perspektivni kmetje, možje, očetje, sinovi in bratje?

Referent za VPD — KKZ

Rok Gorenšek

ZAHVALA

V imenu aktiva kmečkih žena se KKZ Ledina Slovenj Gradec lepo zahvaljujem za zabavno prireditev, uprizoritev Partljičeve komedije »Tolmun in kamen«.

Res smo se od srca nasmejale in za nekaj časa pozabile na delo in skrbi. Veselo razpoložene smo še potem v gostilni zasedle vse mize in nekaj časa poklepetale s sorodnicami in prijateljicami.

Res je lepo in smo vam hvaležne, da ste se spomnili tudi kmečkih žena.

Mihaela Lenart

Sedanjost

*Stroji grmijo, dim se vali,
ropot in hitrost časa.*

*A človek? Ne, to je tehnika,
temna stvarnost sedanjosti.*

*A človek? On je ustvaril sedanjost,
sedaj umira ob svojem delu.
Čas ga prehiteva, izum ga izdaja,
njegova nagrada moderna smrt.*

*Vendar, kot da bi veroval prihodnosti,
rezultatu tehnike in izuma,
živi in dela v dobi atomskega veka.
Hoče, da nadkrili tehniko in izume,
obdobje moderne smrti iz dvajsetega stoletja.*
Albin Krevh

SPORT

Smučarski teki

Tudi tekmovanje v tekih na smučeh je letos organiziral sindikat TOZD Gozdarstvo Črna s sodelovanjem Smučarskega kluba Črna. Tekmovanje je bilo organizirano 12. 3. 1983. Udeležili so se ga delavci iz sedmih temeljnih organizacij Lesne in dosegli naslednje rezultate:

Ekipno

moški:

1. mesto: Gozdarstvo Črna
2. mesto: DSSP
3. mesto: TP Prevalje
4. mesto: TOK Ravne (nepopolna ekipa)
5. mesto: Interna banka (nepopolna ekipa)
6. mesto: Žaga Mušenik (nepopolna ekipa)

ženske:

1. mesto: TP Prevalje I.
2. mesto: TP Prevalje II.
3. mesto: Nova oprema (nepopolna ekipa)

Najboljši posamezniki so dosegli naslednje rezultate:

Moški do 30 let: 1. Robač Tomaž, čas: 7.43.6, GO Črna — 2. Lenart Jože, čas: 11.14.4, Interna banka — 3. Piko Rudi, čas: 11.45.6, TOK Ravne.

Moški 30—45 let: 1. Pumpas Rudi, čas: 10.03.1, TOK Ravne — 2. Čas Miran, čas: 11.27.6, GO Črna — 3. Štern Darko, čas: 12.02.8, DSSP

Moški nad 45 let: 1. Zagorc Drago, čas: 11.48.2, DSSP — 2. Srebre Ernest, čas: 13.10.3, GO Črna.

Ženske so dosegle naslednje rezultate:

Najboljša je bila Dokl Ana iz TOZD Nova oprema, ki je 3 km dolgo progo pretekla v času 7.15.6, druga Repanšek Lenka iz TOZD TP Prevalje s časom 8.48.2 in tretja Senekovič Emilija, prav tako iz TOZD TP Prevalje s časom 9.02.4.

TRANSVIT

Kot bi se sramovali svojega znanja, sposobnosti in dela, so iz tuje sestavljenke skovali naziv TRANSVIT za lahko gozdarsko žičnico, ki je kot prototip v marcu nabirala svoje prve obratovalne ure v delovišču TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec. Neugodni uvozni pogoji ter pomanjkanje domače gozdarske mehanizacije so spodbudili kolektiv TOZD Transport in servisi, da se je lotil konstrukcije in izdelave žičnice TRANSVIT, ki je po delovanju podobna uvoženim žičnicam znamke Mini-URUS. Do konca februarja 1983 je le malokdo vedel, da se TRANSVIT pripravlja za pohod v slovenjegraške gozdove in nato v slovenske in upamo in želimo tudi v jugoslovanske. Po nekaj dneh obratovanja v revirju Pohorje, odd. 15, so se izdelovalci TRANSVITA prepričali, da je njihov izdelek uspešno zakoračil v življenje. Novica o TRANSVITU je odšla v svet. Vrstili so se strokovni ogledi ter obenem tudi prednaročila. Obratovanje so si ogledali 16. marca tudi direktorji gozdarskih TOZD Lesne in ostali gozdarji, ki se ukvarjajo s pridobivanjem lesa (razen TOZD in TOK Radlje). Zadovoljstvo nad uspehom je bilo obojestransko: izdelovalcev stroja in bodočih uporabnikov.

Pri uspešni predstavitvi obratovanja so sodelovali: žičničar Ivan OBRETAN iz TOZD TRANSPORT IN SERVISI in trije gozdni delavci TOZD gozdarstva Slovenj Gradec in sicer: Franc Gaberšek, Vinko Gotovnik ml. in Stanko Ogriz, ki je kot prvi »holcar« že v jeseni 1982 izpolnil 40 let beneficirane dobe v go-

Med prikazom delovanja večbobskega žičnega žerjava Transvit — Foto: A. Šertel

zdarstvu. Tehnične podatke TRANSVITA pa so podali: direktor TOZD Transport in servisi Franc Vrhnjak, ing. Drago Pogorevc in Ivan Waltl.

Gozdarski žičnici TRANSVIT želimo vsi gozdarji srečno pot v vse slovenske gozdove, kolektivu TOZD Transport in servisi pa še veliko delovnih in inovatorskih uspehov. V naslednji številki VIHARNIKA pa pričakujemo tehnično predstavitev TRANSVITA z njegovo osebno izkaznico in potnim listom!

Bo zgled delavcev TOZD Transport in servisi odseval tudi v drugih TOZD Lesne.

Vida Vrhnjak

Direktor TOZD Transport in servisi Franc Vrhnjak razlaga tehnične podatke in delovanje Transvita — Foto: A. Šertel

INTERVJU S POSLOVODNIM ORGANOM

»Vaš bivši TOZD je v lanskem poslovnem letu izkazal po zaključnem računu veliko poslovno izgubo. Kaj mislite, kaj je bil vzrok?«

»Ja, hm, objektivne težave. Saj veste, zamrznjene cene, pomanjkanje kvalitetnih reprodukcijskih materialov, majhen izvoz...«

»Kaj pa slaba kvaliteta dela, skrhani medsebojni odnosi?«

»No, tudi subjektivne težave so bile, vendar v glavnem na nivoju delovne organizacije, zlasti slabo delo strokovnih služb in...«

»Hvala, in kje ste direktor sedaj?«

I. P.

ŠEFOVSKA

Bila sta dva šefa, ki sta vsak svojega podrejenega poslala po opravkih. Prvi šef je dal svojemu podrejenemu 50 din z nalogo, da mu kupi avto, medtem ko je drugi šef svojemu naročil, da naj gre v sosednjo pisarno pogledat, če je on tam.

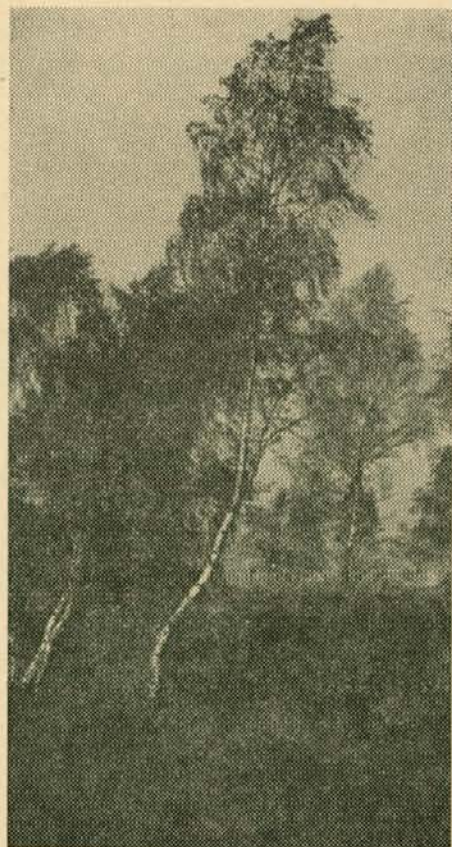
Po naključju sta se oba podrejena nekoliko kasneje srečala na hodniku in drug drugemu izlila svoja čustva.

Prvi podrejeni: »Pomisli, šef me je poslal kupit avto za 50 din, pa ni povedal kakšnega!«

Drugi podrejeni: »Moj je še večji osel. Poslal me je v drugo pisarno pogledat, če je on tam, ko bi bil lahko telefoniral!«

Po pripovedovanju šefa, pri čemer je vsaka podobnost tega vica z naravo mojega šefa zgolj slučajnost.

I. P.

Lepa so, a zemlja je kislá — Foto: J. S.